

०१. प्रस्तावना :-

(१.१) नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयाचे कार्यक्षेत्र.

नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय हे नगर विकास विभागाच्या अधिपत्याखालील राज्यस्तरीय कार्यालय आहे. राज्यातील नगरपरिषदांच्या नियंत्रणासाठी स्वतंत्र संचालनालयाची गरज विचारात घेऊन या संचालनालयासाठी स्वतंत्र संचालकांची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. संचालक पदावर भारतीय प्रशासन सेवेतील सचिव दर्जाच्या अधिकाऱ्याची नियुक्ती दि.७/१२/१९९३ पासून करण्यात येते. दि.७/१२/१९९३ पूर्वी सचिव, नगर विकास विभाग हेच पदसिद्ध संचालक होते.

महाराष्ट्र नगरपरिषदा नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम १९६५ अन्वये महाराष्ट्रातील नगरपरिषदांचे कामकाज नियंत्रित केले जात आहे. महाराष्ट्रात आज अस्तित्वात असलेल्या महानगरपालिका व अ, ब व क वर्ग नगरपरिषदा तसेच नगरपंचायती खालीलप्रमाणे आहेत.

अ.क्र	महानगरपालिका / नगरपरिषदा	एकूण संख्या
१	महानगरपालिका	२६
२	अ वर्ग नगरपरिषदा	१८
३	ब वर्ग नगरपरिषदा	७३
४	क वर्ग नगरपरिषदा	१४१
५	नगरपंचायती	१२७
	एकूण	३८५

(१.२) नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयाकडील महत्वाची कार्ये :

नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयाच्या वतीने प्रामुख्याने खालीलप्रमाणे कार्ये पार पाडली जातात.

१. राज्यातील नगरपरिषदांच्या आस्थापनेवरील पदांना मंजूरी देणे.
२. राज्यातील नगरपरिषदांच्या आस्थापनेवरील कर्मचाऱ्यांच्या सेवा शर्ती विहित करणे.
३. नगरपरिषदांच्या कामकाजावर नियंत्रण ठेवणे.
४. नगरपरिषदांच्या वार्षिक प्रशासकीय तपासणी करणे व क्षेत्रीय पातळीवर अधिकाऱ्यांवर नियंत्रण ठेवणे.
५. NULM (राष्ट्रीय नागरी उपजिवीका अभियान योजनेवर सुनियंत्रण ठेवणे.)
६. मुख्याधिकारी संवर्गातील श्रेणी-१, श्रेणी-२ व श्रेणी-३ मुख्याधिकाऱ्यांच्या आस्थापनाविषयक बाबी प्रशासकीय कामकाज.
७. शासनामार्फत नगरपरिषदांना विविध अनुदाने वितरीत करणे.
८. मुख्याधिकारी संवर्गातील श्रेणी-१, श्रेणी-२ व श्रेणी-३ यांचे प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करणे.
९. नगरपरिषद प्रशासनामध्ये सुधारणा प्रकल्प-
उदा.लेखा पध्दती व लेखापरीक्षण, वित्तीय व्यवस्थापन सुधारणा, संगणकीकरण, बी.ओ.टी.तत्वावरील प्रकल्प अंमलबजावणी.
राज्यातील महानगरपालिका / नगरपरिषदांमध्ये Accrual Based Double Entry Accounting System लागू करणे.
१०. महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार अधिनियमाखालील कामे.
११. राज्यातील नगरपरिषद कर्मचाऱ्यांना वैयक्तिक वेतनश्रेण्या मंजूर करण्यात आलेल्या होत्या. त्या कलम ३२० नुसार पुनर्विलोकन करून कार्यवाही करणेबाबत.
१२. घनकचरा व्यवस्थापन
१३. केंद्र शासनाच्या वित्त आयोगाची कामे.
१४. नगरपरिषदांमध्ये सुरु असलेल्या वैशिष्ट्यपूर्ण कार्यपध्दतीची इतर नगरपरिषदांना माहिती उपलब्ध करून देणे व त्याची अंमलबजावणी इतर नगरपरिषदांमध्ये करणे
१५. नगरपरिषद अधिनियमातील कलम ३१८ अन्वये सुनावणीचे शासनाकडे असलेले अधिकार शासनाने अधिसूचना क्रमांक एमएमए १५६८/६०२५४-ए, दि.१६.१०.१९६८ अन्वये संचालक, नगरपरिषद प्रशासन यांचेकडे सुपूर्द केलेले आहेत.
१६. लहान व मध्यम शहरांच्या पायाभूत सुविधांचा विकास कार्यक्रम (UIDSSMT) राबविणे.
१७. महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाअभियान योजना राबविणे.

(१.३) नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयाच्या आस्थापनेवरील मंजूर पदांची व त्यावर कार्यरत असलेल्या अधिकारी / कर्मचारी यांची माहिती

(१) नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय (खुद्द) - शासन, नगर विकास विभाग निर्णय १) क्र.नपाप्र-१०२००३/ १०१५ /प्र.क्र.३७/२००३/नवि-१६, दि.१/१०/२००३, २) क्र. जीईएन-१००५/४९१/प्र.क्र.१५२/०५/नवि-१४, दि.२७/१/२०१०, ३) क्र.जीईएन-१००५/४९१/प्र.क्र.१५२/०५/नवि-१४, दि.२७/१/२०१३ व ४) क्र. जीईएन-१००५/४९१/प्र.क्र.१५२/०५/नवि-१४, दि.१०/१०/२०१३ अन्वये मंजूर करण्यात आलेली पदे.

पदनाम	वेतनश्रेणी (वेतन बॅन्ड)	पद संख्या	कार्यरत असलेल्या अधिकारी /कर्मचारी यांचे नाव
आयुक्त तथा संचालक	भा.प्र.से. संवर्ग	१	श्री.विरेंद्र सिंह (भा.प्र.से.)
सह संचालक	१५६००-३९१०० + ग्रेडपे-७,६००	१	श्री.शा.रा.भोई
वित्तीय नियंत्रक	१५६००-३९१०० + ग्रेडपे-६,६००	१	श्री.अनुदीप दिघे
उप संचालक	१५६००-३९१०० + ग्रेडपे-६,६००	१	श्री.अनिल मुळे
उप संचालक	१५६००-३९१०० + ग्रेडपे-६,६००	१	श्री.संतोष देहेकर
कार्यकारी अभियंता -पाणी पुरवठा / बांधकाम	१५६००-३९१०० + ग्रेडपे-६,६००	१	श्री.एल.पी.शर्मा-उप अभियंता
कनिष्ठ अभियंता -पाणी पुरवठा/बांधकाम	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-५,४००	१	श्री.जी.एस.कुंभार-कनिष्ठ अभियंता
सहाय्यक संचालक वर्ग-१	१५६००-३९१०० + ग्रेडपे-५,४००	१	श्री.एस.एम.अली
सहाय्यक संचालक / लेखा परिक्षक	१५६००-३९१०० + ग्रेडपे-५,४००	१	श्री.प्रमोद पाटील
सहाय्यक संचालक-वर्ग-२	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१	श्री.संजय गायकवाड
सहाय्यक संचालक-वर्ग-२	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१	श्री.रा.ग.वायचळ
सहाय्यक संचालक-वर्ग-२	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१	श्री.राजेंद्र शिंदे
सहाय्यक संचालक-वर्ग-२	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१	श्री.शाम पोशेट्टी
सहाय्यक संचालक-वर्ग-२	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१	श्री.अभिषेक पराडकर
संगणक अभियंता	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१	श्री.ऋषिकेश भालेराव
अधिक्षक	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	१	श्रीमती मानसी सोहनी
अधिक्षक	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	१	श्री.महेश चौधरी
अधिक्षक	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	१	श्रीमती हिना राटोड
अधिक्षक	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	१	श्रीमती विद्या येरुणकर
अधिक्षक	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	१	श्री.रत्नदीप कीर
अधिक्षक	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	१	श्री.निशिकांत गवई
लघुलेखक (नि.श्रे.मराठी)	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	१	१) श्रीमती स्मितप्रभा शिंदे
लघुलेखक (नि.श्रे.इंग्रजी)	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	१	१) श्रीमती ज्योती शिंदे
लघुटंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -२४००	१	श्रीमती अनिता तरे
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.पराग केणी
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.अविनाश कुटे
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.बाळाराम रातांबे
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.अनिकेत धोपट
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.संतोष सावंत
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.संजय राऊत
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.अमित मांडवकर
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.अजय आव्हाड
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.सिताराम गायकवाड
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.भगवान बंगे
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -१९००	१	श्री.भगवान बंगे
वाहन चालक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे - १९००	१	श्री.उमाशंकर पासी
नाईक	४४४०-७४४० + ग्रेडपे - १,६००	१	श्री.रमेश पवार
दप्तरी	४४४०-७४४० + ग्रेडपे - १,६००	१	श्री.मा.मु.फड
शिपाई	४४४०-७४४० + ग्रेडपे - १,३००	१	श्री.लोकबहादुर गुरुंग
शिपाई	४४४०-७४४० + ग्रेडपे - १,३००	१	श्री.निनाद पाचाडकर
	एकूण	४०	

(२) राष्ट्रीय नागरी उपजीवीका अभियान (NULM) - शासन, नगर विकास विभाग निर्णय /नवि-३३, दि.२८/८/२०१४ अन्वये मंजूर करण्यात आलेली पदे.

पदनाम	वेतनश्रेणी	पद संख्या	कार्यरत असलेल्या अधिकारी /कर्मचारी यांचे नाव
उप संचालक	१५६००-३९१०० + ग्रेडपे-६,६००	१	१) रिक्त
सहाय्यक संचालक-गट-ब	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१	१) रिक्त
लेखा अधिकारी	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१	१) रिक्त
अधिक्षक	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	२	१) रिक्त २) रिक्त
लघुलेखक (नि.श्रे.) (मराठी)	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	१	श्री.यशवंत पोळ
सांख्यिकी सहाय्यक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -२,४००	१	रिक्त
लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे - १९००	२	२ पदे रिक्त
शिपाई	४४४०-७४४० + ग्रेडपे - १,३००	१	रिक्त
	एकूण	१०	१ पद रिक्त

(३) दुहेरी लेखा पध्दत (Double Entry) - शासन, नगर विकास विभाग निर्णय क्र.लेसुक-१०२००३ /प्र.क्र.८७ /२००३ /नवि-१६, दि.१२.११.२००३ अन्वये मंजूर करण्यात आलेली पदे.

पदनाम	वेतनश्रेणी	पद संख्या	कार्यरत असलेल्या अधिकारी /कर्मचारी यांचे नाव
वित्तीय सल्लागार	१५६००-३९१०० + ग्रेडपे-८,७००	१	रिक्त (श्री.अनुदीप दिघे - अतिरिक्त कार्यभार)
प्रकल्प समन्वयक	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१	रिक्त (श्री.रा.ग.वायचळ-अतिरिक्त कार्यभार)
	एकूण	२	

(४) विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक - शासन, नगर विकास विभाग निर्णय १) क्र.नपाप्र-१०२००३/ १०१५ /प्र.क्र.३७/२००३/नवि-१६, दि.१/१०/२००३, २) क्र.जीईएन-१००५/४९१/प्र.क्र.१५२/०५/नवि-१४, दि.२७/१/२०१० व ३) क्र. जीईएन-१००५/४९१/प्र.क्र.१५२/०५/नवि-१४, दि.१०/१०/२०१३ अन्वये मंजूर करण्यात आलेली पदे ३

पदनाम	वेतनश्रेणी	पद संख्या	कार्यरत असलेल्या अधिकारी /कर्मचारी
प्रादेशिक उप संचालक	१५६००-३९१०० + ग्रेडपे-६,६००	६	४ पदे भरलेली (नाशिक-१ / पुणे-१ /अमरावती-१/नागपूर-१) २ पदे रिक्त-(कोकण-१/औरंगाबाद-१)
सहाय्यक संचालक वर्ग-१	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	६	४ पदे भरलेली (कोकण-१ / पुणे-१ औरंगाबाद-१/ अमरावती-१) २ पदे रिक्त (नाशिक-१ / नागपूर-१)
प्रादेशिक सहाय्यक संचालक	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	६	६ पदे भरलेली (कोकण-१ /नाशिक-१/पुणे-१/ औरंगाबाद-१/ अमरावती-१ / नागपूर-१)
लेखाधिकारी	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	६	५ पदे भरलेली (कोकण-१/नाशिक-१/पुणे-१/औरंगाबाद-१/नागपूर-१) १ पद रिक्त- (अमरावती-१)
अधिक्षक	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	६	४ पदे भरलेली (कोकण-१/नाशिक-१/पुणे-१/औरंगाबाद-१) २ पदे रिक्त-(अमरावती-१/नागपूर-१)
सहाय्यक लेखाधिकारी	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,३००	६	५ पदे भरलेली (कोकण-१/नाशिक-१/पुणे-१/औरंगाबाद-१ /अमरावती-१) १ रिक्त-(नागपूर-१)
अव्वल कारकून	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -२,८००	२	२ पदे भरलेली (पुणे-१/अमरावती-१)
निरीक्षक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे -२,८००	८	७ पदे भरलेली- (कोकण-१/नाशिक-१/पुणे-२/अमरावती-२/नागपूर-१) १ पद रिक्त- (औरंगाबाद-१)

लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे - १९००	८	८ पदे भरलेली- (कोकण-१/नाशिक-२/पुणे-१/औरंगाबाद-१ /अमरावती-२/नागपूर-१)
शिपाई	४४४०-७४४० + ग्रेडपे - १,३००	४	३-पदे भरलेली- (पुणे-१/औरंगाबाद-१/नागपूर-१) रिक्त-१ (कोकण-१)
	एकूण	५८	४८ भरलेले व १० रिक्त पदे
कोकण/पुणे विभाग-अधिक्षक-२ पदे व पुणे विभाग-निरीक्षक १ पद वगळता इतर पदांवर कार्यरत असलेले अधिकारी / कर्मचारी महसुल व अन्य विभागाकडील प्रतिनियुक्तीने कार्यरत आहेत.			

(५) शासन, महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्र.ईएसटी २२०३ /प्र.क्र.४३ /ई-८, दि.१.१०.२००५ अन्वये विभागीय आयुक्त यांच्या आस्थापनेवरील ३७ पदे नगर विकास विभागाकडे वर्ग करण्यात आली आहेत ती खालील प्रमाणे -

पदनाम	पद संख्या	स्थायी	अस्थायी	कार्यरत असलेल्या अधिकारी /कर्मचारी (महसुल / समाज कल्याण व इतर विभागातील कर्मचारी प्रतिनियुक्तीवर)
कोकण विभाग				
तहसिलदार	१	-	१	१ भरलेले
अवल कारकून	३	-	३	२ भरलेले / १ रिक्त
लिपिक टंकलेखक	१	-	१	१ भरलेले
नाशिक विभाग				
सहाय्यक संचालक	१	-	१	१ रिक्त
टाऊन प्लॅनर	१	-	१	१ भरलेले
मुख्य लेखापाल	१	-	१	१ भरलेले
नियोजन सहाय्यक	१	-	१	१ भरलेले
निरीक्षक	१	-	१	१ भरलेले
मुख्याधिकारी	१	-	१	१ भरलेले
अवल कारकून	४	-	४	४ भरलेले
पुणे विभाग				
तहसिलदार	१	-	१	१ भरलेले
अवल कारकून	१	-	१	१ भरलेले
लिपिक टंकलेखक	१	-	१	१ रिक्त
औरंगाबाद विभाग				
तहसिलदार	१	-	१	१ रिक्त
अवल कारकून	४	-	४	४ भरलेले
लिपिक-टंकलेखक	१	-	१	१ भरलेले
अमरावती विभाग				
सहाय्यक संचालक	१	-	१	१ रिक्त
मुख्य लेखापाल	३	-	३	३ भरलेले
महानिरीक्षक	१	-	१	१ रिक्त
नियोजन सहाय्यक	१	-	१	१ भरलेले
उप लेखापाल	१	-	१	१ भरलेले
नागपूर विभाग				
तहसिलदार	१	-	१	१ रिक्त
अवल कारकून	४	-	४	४ भरलेले
लिपिक-टंकलेखक	१	-	१	१ रिक्त
एकूण	३७	-	३७	२९ भरलेले व ८ रिक्त पदे
कार्यरत असलेले अधिकारी / कर्मचारी महसुल व अन्य विभागाकडील प्रतिनियुक्तीने कार्यरत आहेत.				

(६) जिल्हाधिकारी कार्यालय - शासन, नगर विकास विभाग निर्णय क्र. जीईएन-१००५/४९१/प्र.क्र.१५२/०५/नवि-१४, दि.१०/१०/२०१३ अन्वये मंजूर करण्यात आलेली पदे -

पदनाम	वेतनश्रेणी	पद संख्या	कार्यरत असलेल्या अधिकारी /कर्मचारी यांचे नाव (नगर विकासकडून मुख्याधिकारी संवर्गातील अधिकाऱ्यांची प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती केली जाते.)
जिल्हा प्रशासन अधिकारी -श्रेणी-१	१५६००-३९१०० +ग्रेडपे-५,४००	२०	१९ भरलेली पदे- (ठाणे-१/नाशिक-१/अहमदनगर-१/ जळगांव-१/पुणे-१/सातारा-१/सोलापूर-१/औरंगाबाद-१/ बीड-१/परभणी-१/नांदेड-१/अमरावती-१/यवतमाळ-१/ बुलढाणा-१/कोल्हापूर-१/उस्मानाबाद-१/नागपूर-१/ वर्धा- १/चंद्रपूर-१) १ पदे रिक्त - (रायगड-१)
जिल्हा प्रशासन अधिकारी -श्रेणी-२	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१४	६ पदे भरलेली - (रत्नागिरी-१/नंदुरबार-१/धुळे-१/ /सांगली-१/ हिंगोली-१/जालना-१/ ८ पदे रिक्त-(सिंधुदुर्ग-१/पालघर-१/लातूर-१/ अकोला-१ / वाशिम-१/गडचिरोली-१/भंडारा-१ /गोंदीया-१)
लिपिक-टंकलेखक	५२००-२०२०० + ग्रेडपे - १९००	४८	भरलेली - २९ पदे - - कोकण-३ (रत्नागिरी-१/सिंधुदुर्ग-१/रायगड-१) - नाशिक-५ (अहमदनगर-१/नंदुरबार-१/धुळे-१/ /जळगांव-२) - पुणे - ६ (पुणे-१/सातारा-२/सोलापूर-१/ कोल्हापूर-१/सांगली-१) - औरंगाबाद-८- (नांदेड-१/परभणी-१/जालना-१ /लातूर-१/औरंगाबाद-१/ उस्मानाबाद-२- हिंगोली-१) - अमरावती - ५ (अमरावती-२/यवतमाळ-१ अकोला-१/वाशिम-१) - नागपूर - २ (नागपूर-१/वर्धा-१) रिक्त-१९ पदे - - कोकण-३ (ठाणे-१/रायगड-१/पालघर-१) - नाशिक - २ (नाशिक-२) - पुणे - ३ (पुणे-१/सोलापूर-१/कोल्हापूर-१) - औरंगाबाद-२ (नांदेड-१/बीड-१) - अमरावती - ३- (यवतमाळ-१/बुलढाणा-२) - नागपूर-६ (नागपूर-१/वर्धा-१/चंद्रपूर-१/ भंडारा-१/गोंदीया-१/गडचिरोली-१)
	एकूण	८२	५४ भरलेले व २८ रिक्त पदे
लिपिक-टंकलेखक- जिल्हा-रत्नागिरी-१/सिंधुदुर्ग-१/उस्मानाबाद-२/लातूर-१ अशी ५ पदे वगळता इतर पदांवर कार्यरत असलेले अधिकारी / कर्मचारी प्रतिनियुक्तीने कार्यरत आहेत.			

(७) अ वर्ग नगरपरिषदा व नवनिर्मित नगरपरिषदा / नगर पंचायती - शासन, नगर विकास विभाग निर्णय क्र. जीईएन-१००५/४९१/प्र.क्र.१५२/०५/नवि-१४, दि.१०/१०/२०१३ अन्वये मंजूर करण्यात आलेली पदे -

पदनाम	वेतनश्रेणी	पद संख्या	कार्यरत असलेल्या अधिकारी /कर्मचारी यांचे नाव (नगर विकास विभागाकडून मुख्याधिकारी संवर्गातील अधिकाऱ्यांची नियुक्ती केली जाते.)
अतिरीक्त मुख्याधिकारी - श्रेणी-२ (अ वर्ग नगरपरिषद)	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	१२	भरलेली-३ पदे- (पनवेल-१/इचलकरंजी-१/बार्शी-१) रिक्त- ९ पदे- (अंबरनाथ-१/भुसावळ-१/अंमळनेर-१ /सातारा-१/जालना-१/बीड-१ /यवतमाळ-१ /अचलपूर-१/वर्धा-१)
मुख्याधिकारी - श्रेणी-२ (नवनिर्मित नगरपरिषद / नगर पंचायत)	९३००-३४८०० + ग्रेडपे-४,४००	११	भरलेली-८ पदे (गुहागर-१/भडगांव-१/ जत-१/मलकापूर-१/केज-१/माहूर-१/आर्णी-१/ नेर-नवाबपूर-१) रिक्त- ३ पदे- (सिंदखेडा-१/ भोकर -१ / अर्धापूर-१)
	एकूण	२३	११ भरलेले व १२ रिक्त पदे

सद्यस्थितीत या संचालनालयात कार्यरत असलेले अधिकारी व कर्मचारी यांचे वेतन व भत्त्याबाबतची माहिती खालील तक्त्यात दिली आहे.

पदनाम	कार्यरत असलेल्या अधिकारी /कर्मचारी यांचे नाव	मुळ पगार	महागाई भत्ता	घरभाडे भत्ता (HRA)	प्रवास भत्ता (T/A)	शहर भत्ता (CLA)	Spe cial Pay-	W/A	एकूण रक्कम
आयुक्त तथा संचालक	श्री.विरेन्द्र सिंह (भाप्रसे)	३६५९०	४३५४२	०	०	३००	--	---	८०४३२
उप संचालक	१) श्री.अनिल मुळे	२९१७०	३१२१२	०	२४००	३००	०	०	६३०८२
	२)श्री.संतोष देहेरकर	२९१७०	३१२१२	८७५१	२४००	३००	०	०	७१८३३
सहाय्यक-संचा-वर्ग - १	१) श्री एस. एम. अली	३११८०	३३३६३	९३५४	२४००	३००	०	०	७६५९७
सहाय्यक संचालक / लेखा परिक्षक	१) श्री.प्रमोद पाटील								
उप अभियंता	१) श्री.एल.पी. शर्मा	२९३७०	३४९५०	८८११	४८००	३००	०	०	७८२३१
सहाय्यक संचालक-वर्ग-२	१) श्री.राम वायचळ	३६९४०	४३९५९	११०८२	२४००	३००	-	-	९४६८१
	६) श्री.संजय गायकवाड	२०७४०	२४६८१	०	१२००	३००	-	-	४६९२१
	४) श्री.राजेंद्र शिंदे	२३३००	२७७२७	६९९०	१२००	३००	-	-	५९५१७
	५) श्री.शाम पोशेट्टी	१७७६०	२११३४	५३२८	१२००	३००	-	-	४५७२२
	६) श्री.अभिषेक पराडकर	१५७६०	१८७५४	४७२८	१२००	३००	-	-	४०७४२

कनिष्ठ अभियंता	१) श्री.जी.एस. कुंभार	२३७००	२८२०३	७११०	१२००	३००	-	-	६०५१३
अधिक्षक	१) श्रीमती मानसी सोहनी	१८७००	२२२५३	५६१०	४००	३००	-	-	४७२६३
	२) श्री. महेश चौधरी	१८३३०	२१८१३	५४९९	४००	३००	-	-	४६३४२
	३) श्रीमती हिना राठोड	१६६२०	१९७७८	४९८६	४००	३००	-	-	४२०८४
	४) श्रीमती विद्या येरूणकर	१५०००	१७८५०	४५००	४००	३००	-	-	३८०५०
	५) श्री. रत्नदीप किर	१४५४०	१७३०३	४३६२	४००	३००	-	-	३६९०५
	६) श्री निशिकांत गवई	१५०४०	१७८९८	४५१२	४००	३००	-	-	३८१५०
संगणक अभियंता	१) श्री.ऋषिकेश भालेराव	-	-	-	-	-	-	-	-
सहाय्यक	१) श्री. योगेश माने	१००४०	११९४८	३०१२	४००	३००	२००	-	२५९००
लघुलेखक (नि.श्रे.मराठी)	१)श्रीमती स्मितप्रभा शिंदे	२५६३०	३०५००	०	१२००	३००	-	-	५७६३०
लघुलेखक (नि.श्रे.इंग्रजी)	२)श्रीमती ज्योती शिंदे	१५२९०	१८१९५	४५८७	४००	३००	-	-	३८८२२
लघुटंकलेखक	१)श्रीमती अनिता तरे	१९५३०	२८३००	५८७४	४००	३००	-	-	४९४५४
लिपिक टंकलेखक / लेखा लिपिक	१) श्री. पराग केणी	८२१०	९७७०	२४६३	४००	२००	-	-	२१०४३
	२) श्री. अविनाश कुटे	८२१०	९७७०	-	४००	२००	-	-	१८५८०
	३) श्री. बाळाराम रातांबे	८२१०	९७७०	२४६३	४००	२००	-	-	२१०४३
	४) श्री अनिकेत धोपट	८२१०	९७७०	२४६३	४००	२००	-	-	२१०४३
	५) श्री. संतोष सावंत	७९७०	९४८४	२३९१	४००	२००	-	-	२०४४५
	६) श्री संजय राऊत	८२१०	९७७०	२४६३	४००	२००	-	-	२१०४३
	७)श्री.अमित मांडवकर	७९७०	९४८४	२३९१	४००	२००	-	-	२०४४५
	८)श्री.अजय आढाड	७७३०	९१९९	२३९९	४००	२००	-	-	१९८४८
	९)श्री.सिताराम गायकवाड	७७३०	९१९९	२३९९	४००	२००	-	-	१९८४८
	१०) भगवान बंगे	७७३०	९१९९	२३९९	४००	२००	-	-	१९८४८
वाहन चालक	श्री.उमाशंकर पासी	१२९१०	१५३६३	३८७३	४००	२००	-	३०	३२७७६
नाईक	श्री.रमेश पवार	११५००	१३६८५	०	४००	२००	-	३०	२५८१५
दफ्तरी	श्री. मारूती फड	११७५०	१३९८३	३५२५	४००	२००	-	३०	२९८८८
शिपाई	१)श्री.लोकबहादुर गुरूंग	१०२८०	१२२३३	०	४००	२००	-	३०	२३१४३
	२)श्री. निनाद पाचाडकर	६१००	७२५९	१८३०	४००	२००	-	३०	१५८१९

NULM (राष्ट्रीय नागरी उपजिवीका अभियान)							
पदनाम	कार्यरत असलेल्या अधिकारी /कर्मचारी यांचे नाव	मुळ पगार	महागाई भत्ता	घरभाडे भत्ता	विशेष शहर भत्ता (TA)	विशेष भत्ता, प्रवास भत्ता व प्रकल्प भत्ता (CLA)	एकूण रक्कम
उप संचालक	रिक्त	-	-	-	-	-	-
सहाय्यक संचालक	रिक्त	-	-	-	-	-	-
लेखा अधिकारी	रिक्त	-	-	-	-	-	-
अधिक्षक	रिक्त	-	-	-	-	-	-
	रिक्त	-	-	-	-	-	-
लघुलेखक (नि.श्रे.) (मराठी)	श्री.यशवंत पोळ	२८०३०	३३३५५	८४०९	१२००	३००	७१२९४
सांख्यिकी सहाय्यक	रिक्त	-	-	-	-	-	-
लिपिक	१) रिक्त	-	-	-	-	-	-
टंकलेखक	२) रिक्त	-	-	-	-	-	-
शिपाई	१) रिक्त	-	-	-	-	-	-

नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई

अ.क्र.	कर्मचाऱ्याचे नांव	पदनाम	वेतनश्रेणी (वेतन बॅन्ड + ग्रेड वेतन)	वेतन
१.	श्री.विरेंद्र सिंह (भाप्रसे)	आयुक्त तथा संचालक	३७४००-६७०००+७६००	२८९९०+७६००
२.	श्री. अनिल मुळे	उपसंचालक	१५६००-३९१००+५४००	२३७७०+५४००
३.	श्री. संतोष देहेरकर	उपसंचालक	१५६००-३९१००+५४००	२३७७०+५४००
४.	श्री.अनुदीप दिघे	वित्तीय नियंत्रक	१५६००-३९१००+६६००	
५.	श्री.एस.एम.अली	सहाय्यक संचा वर्ग - १	१५६००-३९१००+५४००	२५७८+५४००
६.	श्री.प्रमोद पाटील	सहा.संचालक-लेखा परिक्षक	१५६००-३९१००+५४००	
७.	श्री. राम वायचळ	सहाय्यक संचालक	१५६००-३९१००+५४००	३१५४०+५४००
८.	श्री.एल.पी.शर्मा	उप अभियंता	१५६००-३९१००+५४००	२३९७०+५४००
९.	श्री.संजय गायकवाड	सहाय्यक संचालक	९३००-३४८००+४४००	१६३४०+४४००
१०.	श्री.राजेंद्र शिंदे	सहाय्यक संचालक	९३००-३४८००+४४००	१८९०० +४४००
११.	श्री.शाम पोशेट्टी	सहाय्यक संचालक	९३००-३४८००+४४००	१३३६० +४४००
१२.	श्री.अभिषेक पराडकर	सहाय्यक संचालक	९३००-३४८००+४४००	११३६०+४४००
१३.	श्री.जी.एस.कुंभार	कनिष्ठ अभियंता	९३००-३४८००+४४००	१९३००+४४००
१४.	श्री. महेश चौधरी	अधिक्षक	९३००-३४८००+४३००	१४०३०+४३००
१५.	श्रीमती मानसी सोहनी	अधिक्षक	९३००-३४८००+४३००	१४४००+४३००
१६.	श्रीमती हिना राठोड	अधिक्षक	९३००-३४८००+४३००	१२३२०+४३००
१७.	श्रीमती.विदया येरूणकर	अधिक्षक	९३००-३४८००+४३००	१०७००+४३००
१८.	श्री रत्नदीप किर	अधिक्षक	९३००-३४८००+४३००	१०२४०+४३००
१९.	श्री.निशिकांत गवई	अधिक्षक	९३००-३४८००+४३००	१०७४०+४३००

अ.क्र.	कर्मचाऱ्याचे नांव	पदनाम	वेतनश्रेणी (वेतन बॅन्ड + ग्रेड वेतन)	वेतन
२०.	श्रीमती स्मितप्रभा शिंदे	लघुलेखक	९३००-३४८००+४३००	२०९३०+४७००
२१.	श्रीमती ज्योती शिंदे	लघुलेखक	९३००-३४८००+४३००	१०९९०+४३००
२२.	श्रीमती अनिता तरे	लघुटंकलेखक	९३००-३४८००+४३००	१५२८०+४३००
२३.	श्री. ऋषिकेश भालेराव	संगणक अभियंता	९३००-३४८००+४३००	+४३००
२४.	श्री.योगेश माने (निलंबित)	सहायक	५२००-२०२००+२४००	७६४०+२४००
२५.	श्री पराग केणी	लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२००+२४००	६३१०+१९००
२६.	श्री अविनाश कुटे	लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२००+१९००	६३१०+१९००
२७.	श्री बाळाराम रातांबे	लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२००+१९००	६३१०+१९००
२८.	श्री संतोष सावंत	लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२००+२४००	६०७०+१९००
२९.	श्री अनिकेत धोपट	लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२००+१९००	६३१०+१९००
३०.	श्री संजय राऊत	लिपिक-टंकलेखक	५२००-२०२००+१९००	६३१०+१९००
३१.	श्री.अमित मांडवकर	लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२००+१९००	६०७०+१९००
३२.	श्री.अजय आव्हाड	लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२००+१९००	५८३०+१९००
३३.	श्री.सिताराम गायकवाड	लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२००+१९००	५८३०+१९००
३४.	श्री.भगवान बंगे	लिपिक टंकलेखक	५२००-२०२००+१९००	५८३०+१९००
३५.	श्री.उमाशंकर पासी	वाहन चालक	५२००-२०२००+१९००	१०८१०+२१००
३६.	श्री. र. ना. पवार	नाईक	५२००-२०२००+१६००	९९००+१६००
३७.	श्री .मा. मु. फड	दफ्तरी	५२००-२०२००+१६५०	१०१००+१६५०
३८.	श्री.लोकबहादूर गुरुंग	शिपाई	५२००-२०२००+१९००	८६८०+१६००
३९.	श्री निनाद पाचाडकर	शिपाई	४४४०-७४४०+१३००	४८००+१३००

NULM (राष्ट्रीय नागरी उपजिवीका अभियान)				
१.	रिक्त	उप संचालक	१५६००-३९१००+५४००	---
२.	रिक्त	लेखा अधिकारी	९३००-३४८००+४७००	---
३.	रिक्त	सहाय्यक संचालक	९३००-३४८००+४४००	---
४.	रिक्त (२ पदे)	अधिक्षक	९३००-३४८००+४३००	--
५.	रिक्त	अधिक्षक	९३००-३४८००+४३००	---
६.	श्री.यशवंत पोळ	लघुलेखक	९३००-३४८००+४७००	२२५१० + ४७००
७.	रिक्त	लिपिक-टंकलेखक	५२००-२०२००+१९००	--
८.	रिक्त	सांख्यिकी सहाय्यक	५२००-२०२००+२८००	---
९.	रिक्त	शिपाई	४४४०-७४४०+१३००	---

(१.४) मुददा क्र-१ - राज्यस्तरीय नगरपरिषद कर्मचारी संवर्गाबाबत माहिती.

राज्यातील नगरपरिषदेमधील दैनंदिन काम व विकास कामांचे सुसंतीकरण व्हावे, त्यांच्या सेवा शर्ती व वेतनश्रेणी यांच्यात समानता असावी व विहित शैक्षणिक अर्हता पात्र जबाबदार अधिकारी नगरपरिषद प्रशासनात उपलब्ध व्हावेत म्हणून शासनाने खालील सहा पदांचे सेवाशर्ती नियम महाराष्ट्र शासन नगर विकास विभाग अधिसूचना क्र.एमसीओ-१२०३ /१२४६ /सीआर-१७५ /०३ /नवि-१४, दि.११/१/२००७ अन्वये महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती आणि औद्योगिक नगरे अधिनियम राज्यसेवा (समावेशन, सेवा प्रवेश व सेवा शर्ती) नियम, २००६ अंतिमतः प्रसिध्द केलेले आहेत.

१	महाराष्ट्र नगरपरिषद अभियांत्रिकी सेवा अ) स्थापत्य, ब) विद्युत, क) संगणक
२	महाराष्ट्र नगरपरिषद जलदाय, मलनिस्सारण व स्वच्छता अभियांत्रिकी सेवा
३	महाराष्ट्र नगरपरिषद लेखापरिक्षक व लेखापाल सेवा
४	महाराष्ट्र नगरपरिषद कर निर्धारक व प्रशासकिय सेवा
५	महाराष्ट्र नगरपरिषद अग्निशमन सेवा
६	महाराष्ट्र नगरपरिषद नगररचनाकार आणि विकास सेवा

०२. वित्त विभागाच्या दि.१०.०९.२००१ च्या शासन निर्णयान्वये प्रत्येक नगरपरिषदेतील पदांचा आढावा घेण्याबाबत या संचालनालयाच्या दि.२८.०३.२००२ च्या पत्रान्वये सर्व नगरपरिषदांना सूचना देण्यात आलेल्या होत्या. त्या अनुषंगाने राज्यातील सर्व नगरपरिषदांनी नगरपरिषदांच्या आस्थापनेवरील महाराष्ट्र नगरपरीषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरे अधिनियम १९६५ चे कलम ७६(१) व (२) नुसार मंजूर करण्यात आलेल्या पदांचा सर्वकष आढावा घेवून राज्यातील सर्व नगरपरिषदांनी आपला अहवाल या संचालनालयास सादर केला होता. त्यानुसार या संचालनालयाने सर्व नगरपरिषदांच्या मंजूर पदांच्या सुधारित आकृतीबंधास मान्यता दिलेली आहे.

०३. नगरपरिषदांच्या मंजूर पदांचा सुधारित आकृतीबंध मंजूर करताना या संचालनालयाने वर नमूद केलेल्या ६ संवर्गातील पदांना मंजूरी दिलेल्या पदांवर उपरोक्त सेवा शर्ती अधिनियमातील नियम-५, पोट नियम (२) अन्वये प्रथम राज्यस्तरीय संवर्गात नगरपरिषद कर्मचाऱ्यांमधून समावेशाने नियुक्त्या द्यावयाच्या आहेत. समावेशाने नियुक्त्या देण्याबाबत अधिनियमातील नियम-६ अन्वये समावेशन प्राधिकरणाची खालीलप्रमाणे स्थापना केलेली आहे.

(एक)	विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक, नगरपरिषद प्रशासन	अध्यक्ष
(दोन)	अध्यक्षाने निश्चित करावयाचा विभागातील एका जिल्हयाचा जिल्हाधिकारी	सदस्य
(तीन)	विभागीय आयुक्तांच्या कार्यालयातील उप आयुक्त (सर्वसाधारण)	सदस्य
(चार)	अध्यक्षाने निश्चित करावयाचा विभागीय आयुक्तांच्या कार्यालयातील मागासवर्गीय प्रवर्गातील गट-अ अधिकारी	सदस्य
(पाच)	विभागीय आयुक्तांच्या कार्यालयातील सहाय्यक प्रादेशिक संचालक नगरपरिषद प्रशासन	सदस्य

०४. समावेशाने नियुक्त देण्याबाबत एक समिती गठीत केलेली होती. त्यानुसार कर्मचाऱ्यांच्या समावेशनाची प्रक्रिया पूर्ण झालेली असून उर्वरित पदांवर सरळसेवेने भरती करण्यासाठी या संचालनालयाच्या दि.२२.०२.२०१६ च्या परिपत्रकाने सर्व विभागिय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक व सर्व जिल्हाधिकारी यांना सूचना दिल्या आहेत.

मुददा क्र-२ - संवर्गातील समावेशित कर्मचाऱ्यांचे पेन्शन, उपदान, जीपीएफ, रजारोखीकरण इ.चा शासनखाती तात्काळ भरणे करण्याबाबत -

याबाबत संबधित नियुक्ती प्राधिकारी जिल्हाधिकारी विभागिय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक यांना या संचालनालयाने दि. २९.०५.२०१३ व दि.१३.०५.२०१४ च्या पत्राने कर्मचा-यांच्या रक्कमा शासनाच्या खात्यात जमा करण्याबाबत सूचना दिलेल्या आहेत.

या संचालनालयाने विभागस्तरावर आढावा घेवून माहीती संकलित केली आहे. विभागिय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक कार्यालयाने पाठविलेली माहीती अपूर्ण असल्याने संचालनालयाने सुधारीत माहीती पाठविण्याबाबत विभागिय आयुक्त कार्यालयास दि.१६.२.२०१६ च्या पत्राने सूचना देण्यात आलेल्या आहेत विभागिय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक कार्यालयाने तात्काळ माहीती पाठवावी याबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर करावयाचा आहे.

मुददा क-३ पदभरती

या बाबत संचालनालयाने दि.२२.०२.२०१६ रोजी पदभरती करण्याबाबत सर्व विभागिय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक व जिल्हाअधिकारीयांना सूचना दिलेल्या आहेत. श्रेणी क व श्रेणी ब मधील संवर्ग कर्मचारी पदोन्नती व सरळसेवा भरतीची कार्यवाही जिल्हा व विभागस्तरावर चालू आहे. पदोन्नती / सरळसेवा भरतीचा आढावा संचालनालय स्तरावर घेण्यात येत आहे. श्रेणी क मधून श्रेणी ब मध्ये पदोन्नती देण्याबाबत पदोन्नती समितीची बैठक सर्व विभागिय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक यांनी आयोजित करून पदोन्नती देण्याची कार्यवाही करावी. तसेच जिल्हाधिकारी कार्यालयाने केलेल्या भरती बाबत आढावा घेवून अहवाल सादर करावा

मुददा क्र-४ सेवा विषयक बाबी

संवर्ग कर्मचा-यांचे सेवानिवृत्ती प्रकरणे, सेवा जेष्ठता यादी, निलंबन आढावा, सेवापुस्तके अदयावत करणे, विभागिय चौकशी प्रकरणे, तक्रार अर्ज इ. अनुषंगिक बाबीवर नियंत्रण ठेवण्याच्या दृष्टीने कार्यवाही करण्यात येते.

(१.५) ७४ वी घटना दुरुस्ती - नगरपरिषदांना त्यांच्या हद्दीत विकासाला संधी मिळावी, महिला व बालकल्याणकारी योजनेकडे विशेष लक्ष पुरविले जावे, दुर्बल घटक व मागासवर्गीयांना विशेष प्रतिनिधीत्व मिळावे व त्याचा विकास व्हावा या उद्देशाने ७४ वी घटना दुरुस्ती सन १९९२ मध्ये अस्तित्वात आली. त्याप्रमाणे खालीलप्रमाणे महत्वाची कामे करणे अपेक्षित आहे.

- ◆ नगरपरिषदांचे वर्गीकरण आणि मागासवर्गीयांची लोकसंख्या विचारात घेऊन त्यानुसार सदस्यांच्या जागा आरक्षित करणे. त्याचप्रमाणे महिलांसाठीसुद्धा जागा आरक्षित करणे.
- ◆ नगरपरिषद क्षेत्रातील वाढती लोकसंख्या विचारात घेऊन त्यानुसार नगरपरिषदांचे वर्गीकरण करणे.
- ◆ नगरपरिषद सदस्यांचा कालावधी ठरविणे.
- ◆ ७४ व्या घटना दुरुस्तीनुसार जिल्हा विकास समितीवर नागरी क्षेत्रातील संस्थांना प्रतिनिधीत्व देण्याबाबत तरतूद असूनही अद्यापपावेतो नगरपरिषद अध्यक्षांना या समित्यांवर नामनिर्देशनाची कार्यवाही झालेली नाही.
- ◆ नगरपरिषदेने आकारावयाचे सक्तीचे कर आणि ऐच्छिक करामध्ये सुधारणा करणे.
- ◆ पथकराविषयी माहिती उपलब्ध करणे.
- ◆ राज्य वित्त आयोगाची स्थापना
- ◆ नगरपरिषद निवडणूकासंबंधी सुधारणा करणे.

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती आणि औद्योगिक नगरी अधिनियम १९६५ मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करून त्या अंमलात आणलेल्या आहेत.

कलम	तरतूद
५	नगरपरिषद क्षेत्राच्या फेरवर्गीकरणाचा परिणाम
९ ते २०	नगरपरिषदा निवडणूका
९	नगरपरिषदांची घडण-महिलांच्या आरक्षणासह आरक्षित जागा
१६	नगरपरिषद सदस्य होण्यासाठी अनर्हता
४०	नगरपरिषद सदस्य कालावधी
४९	नगरपरिषदेची कर्तव्ये आणि कार्ये
१०१-१०४	नगरपरिषदांचे लेखे
१०५-१०८	सक्तीचे कर आणि ऐच्छिक कर
१११	राज्य वित्त आयोगाची स्थापना
१४०	पथकराचे तक्ते मागितले असता ते दाखविणे

(१.६) राज्यामधील नगरपरिषदांना वितरीत होणा-या विविध अनुदानासंदर्भात संक्षिप्त माहिती

१. नगरपालिका सहायक अनुदान - नगरपरिषदांना देण्यात येणारे जकात व महागाई भत्ता अनुदान बंद करून शासनाने नगरपालिका सहायक अनुदान सन २००९-१० पासून देण्यास सुरुवात केली. सदरचे अनुदान नगरपरिषद कर्मचा-यांचे वेतन व निवृत्ती वेतनासाठी दिले जाते. तसेच शासन नगर विकास विभाग निर्णय दि.२५/८/२०१४ नुसार ज्या नगरपरिषदांची मालमत्ता व इतर करांची वसुली ९०% किंवा जास्त असल्यास त्या नगरपालिकांच्या वेतनांसाठी १००% अनुदान देण्याचे शासनाने धोरण निश्चित केले आहे.
२. मुख्याधिकारी वेतन व भत्ते अनुदान - राज्यातील क वर्ग नगरपरिषदांना आर्थिक सहाय्य करण्याच्या धोरणानुसार अशा नगरपरिषदांच्या मुख्याधिका-यांच्या वेतन व भत्त्याची रक्कम नगरपरिषदांना अनुदान स्वरूपात देण्यात येते.
३. राष्ट्रीय नगर कार्य संस्था नवि दिल्ली यांना अदा करण्यात येणारी सदस्यत्व फी- केंद्र शासनाच्या अखत्यारितील राज्यातील महानगरपालिका व नगरपालिकांच्या अधिका-यांना प्रशिक्षण देण्याचे काम ही संस्था करते. सदर अनुदान हे वार्षिक सदस्यत्व फी म्हणून दिले जाते.
४. महाबळेश्वर नगरपालिकेस रस्ता अनुदान - महाबळेश्वर नगरपरिषदेस सिमेबाहेरिल विवक्षित रस्त्यांची व पुलांची व्यवस्था ठेवण्यासाठी रु.१००००/- इतके ठोक अनुदान देण्यात येते.
५. मुद्रांक शुल्क अनुदान - महाराष्ट्र नगरपरिषदा नगरपंचायत व औद्योगिक नगरी अधिनियम १९६५ चे कलम १४७ खालील तरतूदीनुसार नगरपरिषद क्षेत्रात स्थावर मालमत्तेच्या हस्तांतरणावरील जमा झालेली एक टक्का अधिभाराची रक्कम मुद्रांक शुल्क अनुदान म्हणून नगरपरिषदांना देण्यात येते.
६. करमणूक कर अनुदान - राज्यातील नगरपरिषद क्षेत्रात शासनाला करमणूक करापासून मिळणा-या उत्पन्नातील काही भाग नगरपरिषदांना अनुदान स्वरूपात देण्यात येतो.
७. जमिन महसूल अनुदान - राज्यातील नगरपरिषद क्षेत्रात जमिन महसूल व बिनशेतसारा ७५% दराने नगरपरिषदांना अनुदान स्वरूपात देण्यात येतो.
८. गौण खनिज अनुदान - राज्यातील क वर्ग नगरपरिषदांना आर्थिक सहाय्य म्हणून नगरपरिषद क्षेत्रात शासनाला गौण खनिजापासून मिळणारे स्वामित्व धन पाच लाख रुपयांच्या मर्यादेपर्यंत क वर्ग नगरपरिषदांना अनुदान स्वरूपात देण्यात येते.
९. यात्रा कर अनुदान- शासनाने सन १९८७ पासून यात्रेकरूंकडून यात्रा कर वसूली बंद करून यात्रा कर अनुदान देण्यास सुरुवात केली आहे. हे अनुदान राज्यातील त्रिंबक, आळंदी, जेजूरी, पंढरपूर, तुळजापूर, रामटेक, पैठण या सात नगरपरिषदांना शासनाने ठरवून दिलेल्या दराने देण्यात येते.
१०. १४ वा वित्त आयोग - १४ व्या केंद्रीय वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार राज्यातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाना सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षातील मुलभूत अनुदानाचा पहिला व दुसऱ्या हप्त्याची अनुदानाची रक्कम संबंधीत महानगरपालिका/नगरपरिषदा/नगरपंचायती यांना वितरित करण्यात आली आहे.

१४ व्या केंद्रीय वित्त आयोगाअंतर्गत शासन निर्णय नगर विकास विभाग क्र.टिएफसी ८०१५/प्र.क्र.१०६/नवि-४, दि.३.८.२०१५ मधील परिच्छेद II (I) (अ) अन्वये १४ व्या वित्त आयोगाअंतर्गत प्राप्त मुलभूत अनुदानातून आवश्यक कर्तव्यावर खर्च करताना खर्चाचा प्राधान्यक्रम खालीलप्रमाणे नमूद केला आहे.

१. घनकच-याचे संकलन, वाहतूक व त्यावरील प्रक्रीया
२. शौचालये
३. नागरी वनीकरण

वर नमूद केलेल्या कामांवर किमान ५० % रक्कम खर्च करणे बंधनकारक आहे. तसेच परिच्छेद क्र. II (I) (क) अन्वये स्वच्छ भारत अभियानाअंतर्गत अभिप्रेत असलेली सर्व कामे पूर्ण होऊन शहर स्वच्छ घोषित झाले असल्यास व या

अभियानांतर्गत कामांना वाव नसल्यास संचालक, राज्य अभियान संचालनालय यांचे ना हरकत प्रमाणपत्र घेऊन अट क्र. (ड) मध्ये नमूद कामांसाठी निधी वापरता येईल असे नमूद केले आहे.

(१.७) केंद्रशासन पुरस्कृत लहान व मध्यम शहराकरीता पायाभूत सुविधांच्या विकास कार्यक्रम (Urban Infrastructure Development Scheme for Small & Medium Towns)

केंद्रशासन पुरस्कृत लहान व मध्यम शहराकरीता पायाभूत सुविधांच्या विकास कार्यक्रम (UIDSSMT) ही योजना ३ डिसेंबर २००५ रोजी सुरु करण्यात आली आहे. योजनेचा कालावधी सन २००५-२००६ ते सन २०११-१२ असून योजनेअंतर्गत महाराष्ट्र राज्यासाठी रु.९५२.३५ कोटी इतकी तरतुद करण्यात आली आहे.

या योजनेची वैशिष्ट्ये खालील प्रमाणे आहेत.

- १) संबंधित महानगरपालिका व नगरपरिषदांनी आर्थिकदृष्ट्या सक्षम होण्यासाठी अनिवार्य व ऐच्छिक सुधारणा लागू करण्याचा निर्णय घेणे व त्याप्रमाणे करार करणे.
- २) शहराच्या पुढील ३० वर्षांच्या पायाभूत सुविधा निश्चित करणे.
- ३) योजनेअंतर्गत कामासाठी केंद्रशासनातर्फे ८० %, राज्य शासनाचे १०% व संबंधित संस्थेचे १० % प्रमाणे रक्कम उपलब्ध होणार आहे.
- ४) अनुदान मागणीसाठी शहर विकास आराखडा व प्रकल्प अहवाल तयार करणे.
- ५) गठीत करण्यात आलेल्या राज्यस्तरीय समितीने प्रकल्पास मान्यता दिल्यानंतर केंद्रशासनाकडे असे प्रकल्प मंजुरीसाठी सादर करणे.

UIDSSMT योजनेअंतर्गत स्थानिक स्वराज्य नागरी संस्थेने प्रस्ताव मंजूर होण्यासाठी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वाप्रमाणे खालील अटी व शर्ती मान्य करणे गरजेचे आहे. संबंधित संस्थेने महासभेमध्ये खालील बाबी ठरावाद्वारे मंजूर करून घेणे आवश्यक आहे.

- (१) सदर योजनेच्या एकूण किंमतीच्या १०% निधी स्वतःच्या फंडातून उपलब्ध करून देणे.
- (२) अनिवार्य व ऐच्छिक सुधारणांचा अवलंब करून त्याची अंमलबजावणी करणे.

अ. अनिवार्य सुधारणा खालील प्रमाणे (Mandatory Reforms)

- (i) दुहेरी नोंद लेखा पध्दतीचा वापर करणे.
- (ii) स्थानिक स्वराज्य संस्था पुरवित असलेल्या सेवां / सुविधाबाबतची माहिती, माहिती तंत्रज्ञानाच्या आधारे उपलब्ध करून देणे त्या करीता ई-गव्हर्नन्सची अंमलबजावणी करणे.
- (iii) मिळकत कर आकारणी करीता GIS पध्दतीचा वापर करणे.
- (iv) स्थानिक स्वराज्य संस्था पुरवित असलेल्या सेवांच्या खर्चाचा भाग स्थानिक स्वराज्य संस्थेवर पडू नये अशा तऱ्हेने सेवा शुल्क आकारणी करणे.
- (v) शहरी विभागातील गरीब जनतेला मुलभूत सेवा सुविधांसाठी अंदाजपत्रकात तरतूद करणे.
- (vi) शासनाकडून सध्या पुरविल्या जाणा-या शिक्षण, आरोग्य व सामाजिक सुरक्षितता याव्यतिरिक्त पाणीपुरवठा, घरबांधणी सांडपाणी, निचरा इ. सारख्या मुलभूत सुविधा वाजवी दरात नागरी गरीबाना पुरविण्याची तरतूद करणे.

ब. ऐच्छिक सुधारणा खालील प्रमाणे (Optional Reforms) -

- (i) बांधकाम परवानगी उपविधी सुधारणा
- (ii) शेतजमिनीचे बिनशेतीच्या पध्दतीत रूपांतर करण्याच्या पध्दतीत सुधारणा
- (iii) नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थामार्फत मिळकतधारक दाखला देण्याची पध्दत सुरू करणे.
- (iv) खाजगी व शासकीय गृहनिर्माण प्रकल्पांतर्गत २० ते २५% क्षेत्र आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल / कमी उत्पन्न (v) गटासाठी उपलब्ध करण्यासाठी तरतूद करणे.
- (vi) जमिन व मिळकतीच्या नोंदीसाठी संगणकाचा वापर करणे.
- (vii) पावसाचे पाणी साठवणे, जिरवणे यासाठी सक्तीच्या उपाययोजना करणे कामी उपविधीद्वारे तरतूद करणे.
- (viii) पाण्याच्या पुर्नवापराचे उपविधी करणे.

- (ix) प्रशासकीय सुधारणांच्या अंतर्गत करावयाच्या उपाययोजनांची अंमलबजावणी करणे
 अ. स्वेच्छानिवृत्ती योजना राबवून प्रशासकीय खर्चात कपात करणे.
 ब. निवृत्तीमुळे रिक्त झालेल्या पदांची भरती न करणे.
 क. आस्थापना खर्च मर्यादीत आणणे.
 ड. प्रशासकीय व वित्तीय सुधारणा करण्याची हमी व अंमलबजावणी.
- (x) खाजगी व सार्वजनिक क्षेत्राच्या परस्पर सहकार्याला चालना देणे.
 केंद्र शासनाने जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय नागरी पुर्ननिर्माण अभियानाच्या लहान व मध्यम शहरांसाठी पायाभूत सुविधांचा विकास कार्यक्रम (UIDSSMT) या उपअभियाना अंतर्गत एकूण २८२६ कोटी रूपये किंमतीचे ९४ प्रकल्प मंजूर केले आहेत. या ९४ प्रकल्पांसाठी केंद्र शासनाचा हिस्सा रूपये २२६१ कोटी इतका आहे. या पैकी आतापर्यंत केंद्र शासनाने रूपये १९४९ कोटी इतका निधी मुक्त केलेला आहे या कार्यक्रमाअंतर्गत राज्य शासनाचा हिस्सा एकूण रूपये २८३ कोटी इतका असून केंद्र शासनाने वितरीत केलेल्या अनुदानाच्या प्रमाणात राज्य शासनाने आपल्या हिश्यापोटी द्यावयाच्या रु. २३९.६० कोटी इतका निधी मुक्त केला आहे

या उपअभियाना अंतर्गत आतापर्यंत ५० प्रकल्प पूर्ण झाले असून अन्य प्रकल्पांची कामे प्रगतीपथावर आहेत

(UIDSSMT) या उपअभियाना मध्ये Transit Phase मध्ये नव्याने ४५ प्रकल्प केंद्र शासनाकडे मंजुरीसाठी सादर केले असून केंद्र शासनाने त्यापैकी १६ प्रकल्प मंजूर केले आहेत.

सदरची योजना केंद्रशासनाने दि. ३१ मार्च २०१४ रोजी बंद केली असून त्याऐवजी अमृत (Atal Mission for Rejuvenation and Urban transformation) अभियान सुरु केले आहे.

(१.८) महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाअभियान

महाराष्ट्रातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या नागरी पायाभूत व सामाजिक सुविधा निर्माण करणे व त्यांच्या बळकटीकरणासाठी "महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाअभियान" या नावाखाली एक सर्वसमावेशक अभियान राबविण्यास शासन निर्णय एनयुआर-२००८/प्र.क्र. २०३/ नवि-३३ दिनांक २०/२/२०१० मान्यता दिलेली आहे.

राज्यातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या पायाभूत व सामाजिक सुविधा निर्माण करणे.

पहिल्या टप्प्यातील ८४ शहरांचा समावेश करण्यात आला आहे

सदर अभियाना अंतर्गत मंजूर करण्यात येणा-या प्रकल्पांसाठी पुढीलप्रमाणे अर्थसहाय्य अनुज्ञेय करण्यात आले आहे

अ. क्र.	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था	अनुदान (वर्धनक्षमता तफावतीच्या सकमेपेकी)	MUIDCL/MMRDA मार्फत, कमाल कर्ज मर्यादा (वर्धनक्षमता तफावतीच्या सकमेपेकी)
१	ब व क वर्ग नगरपालिका/नगरपंचायती	(८०%)	२०%
२	अ वर्ग नगरपालिका/ड वर्ग महानगरपालिका	५०%	५०%

महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाअभियान शासन निर्णय दि.२०.२.२०१० अन्वये लागू करण्यात आले आहे. तथापि प्रस्तुत अभियानाच्या पहिल्या टप्प्यात एकूण ८४ शहरांचा समावेश करण्यात आला होता. तसेच केंद्र शासनाचे राज्यात राबविण्यात येणारे जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय नागरी पुर्ननिर्माण अभियान (JnNURM) मार्च २०१४ पासून संपुष्टात आले आहे. त्यामुळे महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाअभियान ही एकमेव योजना लहान व मध्यम शहरांच्या पायाभूत सुविधांच्या विकासासाठी अस्तित्वात असल्याने सदर योजनेचे व्याप्तीमध्ये बदल करणे आवश्यक झाले होते. नगर विकास विभाग शासन निर्णय क्र.नगरो-२०१४/प्र.क्र.११९/नवि-३३, दि.२१.८.२०१४ अन्वये महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाअभियानाच्या मुळ शासन निर्णय दि. २०.२.२०१० अधिक्रमित करुन खालीलप्रमाणे राबविण्याबाबत मान्यता देण्यात आली आहे. महाअभियानाबाबतची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

अभियानाची व्याप्ती :- राज्यात अस्तित्वात असलेल्या सर्व नगरपरिषदा, नगरपंचायती व ड वर्ग महानगरपालिका अभियानात सहभागी होऊ शकतील.

सुधारीत वित्तीय आकृतिबंध -

अ.क्र.	स्थानिक स्वराज्य संस्था	राज्य शासनाचे अनुदान	नागरी संस्थेचा हिस्सा
१	ड वर्ग महानगरपालिका	७० %	३०%
२	अ वर्ग नगरपरिषद	७५%	२५%
३	ब वर्ग नगरपरिषद	८५%	१५%
४	क वर्ग नगरपरिषद/ नगरपंचायत	९०%	१०%

महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाअभियान घटक निहाय

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	घटक	मंजूर प्रकल्प	प्रकल्पाची किंमत	राज्य शासनाचा अनुज्ञेय हिस्सा	राज्य शासनाने वितरित केलेला हिस्सा
१	रस्ते	२९	१८४३२०.८६	१४०१४९.०२	७२०३९.४२
२	भुयारी गटार योजना	१४	१०१५५३.८८	७७१५०.०६	३८६२६.४०
३	पाणी पुरवठा	२५	१३२६३७.८३	१०३३७०.८०	५३४७१.४८
४	पर्जन्य जलवाहिनी	२	२५४२९.००	१७८००.३०	१२४८९.००
५	घनकचरा व्यवस्थापन	२	४५३३३.००	३१९६.८०	११४७.७५
६	वाहनतळ	१	१७९२.००	१५२३.२०	७१६.८०
		७३	४५०२६६.५७	३४३१९०.१८४५	१७८४९०.८४६

(१.९) एकात्मिक ग्रहनिर्माण व झोपडपट्टी विकास कार्यक्रम (IHSDP) :- मा. पंतप्रधान महोदयांनी ३.१२.२००५ रोजी जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय शहरी पुनरुत्थान कार्यक्रम जाहिर केला आहे. या कार्यक्रमाचा एकात्मिक ग्रहनिर्माण व झोपडपट्टी विकास कार्यक्रम (IHSDP) ही योजना अत्यंत महत्वाचा घटक आहे. झोपडपट्ट्यांमध्ये राहणा-या नागरीकांना पुरेसा निवारा, आरोग्यपूर्ण वातावरण व पायाभूत सुविधा यांचा लाभ व्हावा व पर्यायाने शहरे झोपडपट्टीमुक्त व्हावीत हे या योजनेचे उद्दीष्ट आहे. या योजनेमध्ये खालील बाबींचा समावेश आहे.

- अल्प व अत्यल्प प्रवर्गातील लाभार्थ्यांकरीता परवडणा-या किंमतीत घरे व बाह्य सोयी सुविधा.
- सुविधा - पाणीपुरवठा, गटारे, मलवाहिनी, सार्वजनिक स्नानगृहे, रस्त्यावरील दिवाबत्ती, सार्वजनिक सडास इ. पुर्व प्राथमिक शिक्षणाकरीता समाजकेन्द्रे, मनोरंजनात्मक उपक्रम इ.
- सार्वजनिक प्राथमिक आरोग्य केन्द्राकरीता इमारत.
- सामाजिक सुविधा - प्रसुतिगृह, बाल आरोग्य व प्राथमिक आरोग्य केन्द्र [लसीकरणासह]
- झोपडपट्टी सुधार व पुनर्वसन प्रकल्प या सर्व योजनेकरीता महाराष्ट्र ग्रहनिर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरणास [MHADA] राज्यस्तरीय सुकाणू अधिकरण म्हणुन नेमणुक केलेली आहे. त्यांच्यामार्फत सदर योजना राबविण्यात येते.

(१.१०) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर श्रमसाफल्य आवास योजना :-

शासन निर्णय क्र.सकानि-२००७/प्र.क्र.१७६/२००७/नवि-६, दि.२२.१०.२००८ अन्वये डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर श्रमसाफल्य आवास योजनेअंतर्गत राज्यातील नगरपरिषदेतील ज्या सफाई कर्मचा-यांची सेवा २५ वर्ष किंवा त्याहून अधिक झाली आहे अशा सफाई कर्मचा-यांना सेवानिवृत्तीनंतर किंवा सफाई कर्मचारी सेवेत असतांना मृत्यु झाल्यास अशा सफाई कर्मचा-यांच्या निधनानंतर त्यांच्या पात्र वारसास मालकी तत्वावर २६९ चौ.फु.चटई क्षेत्राची मोफत सदनिका देणेबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे.

शासन निर्णय क्र.सकानि-२०१२/प्र.क्र.१६६/२०१२/नवि-६, दि.२८.३.२०१३ अन्वये डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर श्रमसाफल्य आवास योजनेचे संनियंत्रण जिल्हाधिकारी यांच्यकडे सुपुर्द करणे व योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीकरीता मार्गदर्शक तत्वे विहीत करण्यात येवून त्यामध्ये शासन निर्णय दि.२२.१०.२००८ मधील तरतुदीनुसार सार्वजनिक बांधकाम विभागाने ठरवून दिलेल्या वित्तीय मर्यादेत प्रति सदनिका म्हणून नगरपालिका क्षेत्र करीता रु.३.७५ लक्ष विहीत करण्यात आले. तसेच जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखली जिल्हास्तरीय समितीची रचना करण्यात येवून जिल्हाधिकारी कार्यालयातील प्रकल्प अधिकारी सदस्य सचिव आहेत.

शासन निर्णय क्र.सकाक-२०१५/सं.क्र.४२/नवि-३४, दि.१२.६.२०१५ अन्वये नगरपालिका/नगरपंचायती यांच्या मालकीच्या जमिनीवर असलेल्या सद्याच्या सेवानिवास स्थानांच्या ठिकाणी सफाई कर्मचा-यांची सेवानिवास स्थाने तसेच डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर श्रमसाफल्य आवास योजनेच्या निकषानुसार मोफत सदनिका उपलब्ध करून देण्यासाठी ४.०० या कमाल चटई क्षेत्र निर्देशांकाच्या मर्यादेत बांधण्यात येणा-या सदनिकांपैकी ५० टक्के सदनिका सेवानिवासस्थाने म्हणून व उर्वरीत ५० टक्के सदनिका डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर श्रमसाफल्य आवास योजनेअंतर्गत सेवानिवृत्त सफाई कर्मचा-यांना अथवा सेवेत असतांना मृत्यू झाल्यास त्यांच्या पात्र वारसांना मालकी हक्काने मोफत उपलब्ध करून देण्यासाठी मान्यता देण्यात आलेली आहे.

(१.११) राज्यनागरी विकास यंत्रणा - राष्ट्रीय नागरी उपजिवीका अभियानाबाबत

१२ व्या पंचवार्षिक योजनेच्या अभ्यास गटाने केलेल्या शिफारशीनुसार केंद्रशासनाने सुवर्ण जयंती शहरी रोजगार योजनेच्या जागी, आता राष्ट्रीय नागरी उपजिवीका अभियान (National Urban Live lihoods Mission) राबविण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. त्यानुसार शासन नगर विकास विभागाने दि. २८ आगस्ट २०१४ च्या निर्णयान्वये राज्यात ५३ शहरांसाठी राष्ट्रीय नागरी उपजिवीका अभियान आणि उर्वरीत शहरांसाठी राज्य नागरी उपजिवीका अभियान लागू केलेले आहे. या अभियानाचे घटक व संक्षिप्त स्वरूपात माहीती खालीलप्रमाणे आहे.

१) लक्ष निर्धारण (राष्ट्रीय नागरी उपजिवीका अभियान)

शहर व समुदाय:-

अ) शहर-

सन २०११ चे जनगणनेनुसार १ लक्षपेक्षा जास्त लोकसंख्या असलेली शहरे (एकुण-४४)

सन २०११ चे जनगणनेनुसार १ लक्षपेक्षा कमी लोकसंख्या परंतु जिल्हा मुख्यालय असलेली शहरे (एकुण-०९)

ब) (राज्य नागरी उपजिवीका अभियान) - राज्यामधील उर्वरीत शहरे

क) समुदाय-

शहरी गरीब, शहरी बेघर कुटूंब.

सामाजिक अर्थिक जाती निहाय जनगणना २०११ (SECC) नुसार निश्चित करण्यात आलेले सेवार्थी.

SECC ची आकडेवारी निश्चित होईपर्यंत सद्याच्या दारीद्र्यरेषेखालील (BPL) यादीतील कुटूंबे.

राज्यातील सद्याची एकुण BPL कुटूंब संख्या १५,२०,६६७

अभियानाची मुख्य उद्दिष्टे :

- नागरी गरीब लोक, त्यांच्या संस्थांची क्षमता बांधणी करणे, उपजीविकेचा विकास व नागरी दारिद्र निर्मुलन करणारी यंत्रणायांची क्षमता वाढविणे,
- नागरी गरीब कुटुंबातील व्यक्तींना उपजिविकेच्या जास्तीत जास्त संधी उपलब्ध करून देणे,
- बाजाराच्या औद्योगिक गरजेनुसार व आवश्यकतेनुसार, विविध क्षेत्रांच्या गरजा लक्षात घेउन नागरी गरीब व्यक्तींना कौशल्य विकासाचे प्रशिक्षण देउन त्यांना रोजगार व स्वयंरोजगाराची संधी उपलब्ध करून देणे.
- नागरी गरीबांच्या लघुउद्योगांना चालना देणे.
- नागरी बेघर लोकांसाठी कायम स्वरूपी व मूलभूत सोयी सुविधा असलेल्या निवाऱ्याची सोय करणे.
- नागरी फेरीवाल्यांच्या उपजिविकेच्या समस्या सोडून त्यांचा दर्जा उंचावण्यासाठी आवश्यक उपाय योजना करणे.

उपांगांची माहिती

- सामाजिक अभिसरण व संस्थात्मक बांधणी / Social mobilisation and Institution Building (SMID)
- कौशल्य प्रशिक्षणाद्वारे रोजगाराची ईपलब्धता / Employment through Skill Training and Placement (EST&P)
- वित्तीय समावेशन व लघुव्यवसाय / Financial Inclusion and Micro Enterprises (FIME)
- नागरी फेरीवाल्यांना सहाय्य / Support to Urban Street Vendor (SUSV)
- नागरी बेघरांना निवारा / Shelter for Urban Homeless (SUH)
- क्षमता बांधणी आणि प्रशिक्षणे / Capacity Building and Training (CBT)

अभियानाचे प्रमुख घटक

उपांग क्र. १ : सामाजिक अभिसरण व संस्थात्मक बांधणी

- अभियानाच्या अंमलबजावणी अंतर्गत उपलब्ध असलेल्या लाभार्थ्यांचा सामाजिक सहभाग वाढविण्याच्या दृष्टीने या उपांगाची अंमलबजावणी करण्यात आलेली आहे. स्वयंसहाय्यसमुह (बचतगट) व त्यांच्या संघांचे प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून क्षमता वृद्धीकरण्यावर या उपांगाद्वारे भर देण्यात आला आहे. त्यानुसार त्यांचे जीवनमान सुधारणे, पत व्यवस्थेचे सुयोग्य व्यवस्थापन करण्यासाठी व्यवस्थापकीय व कौशल्य विषयक विविध प्रशिक्षण देण्यात येतात. या उपांगाची अंमलबजावणी खालील त्रिस्तरीय संरचनेनुसार करण्यात आलेली आहे.

संस्थात्मक बांधणी

अ) प्रथम स्तर - स्वयंसहाय गट (Self Help Group)

शहरी गरीबांचे राहणीमान उंचावण्याच्या दृष्टीने १० ते २० महिला किंवा एकत्र येउन सदर गट स्थापन करण्यात येते. नागरी गरीबांचे गट बनवितांना किमान ७०% नागरी गरीब व ३०% इतर सदस्य घेण्यात येतात (SC, ST, Minority तसेच इतर गरीब यांना प्राधान्य देण्यात येते.) राज्यातील ५२ शहरांमध्ये संसाधन संस्थेद्वारे बचतगटांची स्थापना करण्यात येते. संसाधन संस्था म्हणून महिला आर्थिक विकास महामंडळ कार्य पाहते. नव्याने स्थापित व SJSRY मधील (ज्यांना फिरता निधी मिळाला नाही असे) सर्व बचत गटांना अभियानातून रु.१००००/- फिरत्या निधीचे सहाय्य करण्यात येते.

ब) द्वितीय स्तर - वस्ती स्थरीय संघ (Area Level Federation)

वस्ती स्थरावरील किंवा प्रभागातील किमान १० ते २० स्वयंसहाय्यगटांचे मिळून एक वस्तीस्तर संघ थापीत करण्यात येतात. सदर वस्ती स्तरसंघ प्रचलित नियमानुसार (संस्था नोंदणी अधिनियम १८६०) नोंदणीकृत करण्यात येते. उपक्रमाच्या योग्य अंमलबजावणीकरीता वस्तीस्तर संघाच्या अभियानांतर्गत विकासासाठी रूपये ५०,०००/- इतका फिरता निधी उपलब्ध करण्यात येतो.

क) तृतीय स्तर : शहर स्थरीय संघ (City Level Federation)

- १) शहरातील सर्व वस्तीस्तर संघ मिळून एक शहरस्तर संघ स्थापीत करण्यात येतो. सदर शहरस्तर संघप्रचलित नियमानुसार (संस्था नोंदणी अधिनियम १८६०) नोंदणीकृत करण्यात येतो. विविध बँक, वित्तीय संस्था, स्वयंसहाय्यता गट, स्थानिक स्वराज्य संस्था, तसेच फेरीवाले यांचा समन्वय साधने. तसेच त्यांचा समाजातील स्थर उंचाविणे बाबत शहरस्थरीय संघ कार्य करेल. यासोबतच सर्व ALF चे नेतृत्व शहर स्थरीय संघाकडे असेल.

२) सर्वसमावेशक वित्तीय समावेशन (Universal Financial Inclusion)

या उपक्रमांतर्गत सर्व शहरी गरीबांना बँकिंग सेवा उपलब्ध करून देणे. विविध कमी खर्चिक विमा योजनांचा लाभ मिळवून देणे. स्वयंसहाय्य समूहांना वित्त पुरवठा करण्यात येतो.

३) शहरी उपजिविका केंद्र (City Livelihoods Centre) ty Livelihoods Centre)

सदर अभियानाच्या माध्यमातून निर्माण झालेल्या सेवा व उत्पादीत मालाला बाजारपेठ मिळवून देण्यासाठी अभियानांतर्गत शहरी उपजिविका केंद्राची उभारणी करण्यात येते. अभियानाच्या अंमलबजावणीकरीता प्रत्येक शहर उपजिविका केंद्रास रूपये १० लक्ष इतका अनावर्ती निधीतीन हप्त्यांमध्ये देण्यात येतो.

उपांग क्र. २: कौशल्य प्रशिक्षणाद्वारे रोजगाराची उपलब्धता Employment/ through Skill Training and Placement (EST & P)

- अभीयाना अंतर्गत शहरी गरीब व्यक्तींना कौशल्य विकास प्रशिक्षण देउन रोजगाराची संधी उपलब्ध करण्याकरीता आवश्यक ती उपायोजना सदरहू घटकामार्फत केली जाते. यात ७५ % शहरी गरीब व २५ % इतर लाभार्थी असतील.कौशल्य विकासप्रशिक्षणाकरीता प्रशिक्षणाथीची निवड केंद्र शासनाने विहित केलेल्या निकष व अटीच्या अधीन राहूनकरणे आवश्यक आहे लाभार्थ्यांपैकी कमीत कमी ३० टक्के लाभार्थी महिला, १५ टक्केलाभार्थी अल्पसंख्याक समाजातून व ३ टक्के लाभार्थी अपंग प्रवर्गातून असणे आवश्यक राहिल.लाभार्थ्यांची निवड, समुपदेशन, प्रशिक्षण पूर्व तयारी, प्रशिक्षण साहित्य , प्रशिक्षण मानधन, प्रमाणपत्र, अवजार संच, प्लेसमेंट व इतर अनुषंगिक खर्च इत्यादी बाबींवर अभियानांतर्गत रू. १५,०००/- प्रती प्रशिक्षणार्थी याप्रमाणे निधी उपलब्ध करण्यात आलेला आहे.महाराष्ट्र राज्यामध्ये महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास सोसायटी (MSSDS) व राष्ट्रीय कौशल्य विकास महामंडळ (NSDC) यांचा कौशल्य प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी अग्रणी संस्था म्हणून नेमणूक करण्यात आलेली आहे.

उपांग क्र. ३ : वित्तीय समावेशन व लघुव्यवसाय / FINANCIAL INCLUSION AND MICRO ENTERPRISES (FIME)

- दिवसेंदिवस शहरातील लोकसंख्या वाढत असून शहरातील रोजगाराची समस्या सुद्धा वाढत आहे. ज्या प्रमाणात बेरोजगारी वाढत आहे त्या प्रमाणात त्यांना नोकरी उपलब्ध करून देणे शक्य नाही. त्यामुळे शहरातील गरीब जनतेला स्वयंरोजगारकरीता प्रेरीत करणे व त्याचे उद्योग उभे करण्यास त्यांना मदत करणे हे या उपांगाचे उद्दिष्ट आहे.दिनदयाळ अंत्योदय योजना - राष्ट्रीय नागरी उपजिविका अभियानांतर्गत शहरी गरीबांना उद्योजकतेबाबत प्रेरीत करण्यात येते व त्यांना व्यवसाय उभा करण्यासाठी बँकेमार्फत कमी व्याजदरात कर्ज उपलब्ध करण्यात येते. या योजनेंतर्गत लाभार्थ्यांना ७% व्याजदरावरबँकेमार्फत कर्ज दिल्या जाते व ७% वरील कर्ज दिनदयाळ अंत्योदय योजना - राष्ट्रीय नागरी उपजिविका अभियानांतर्गत बँकेला दिल्या जाते व महिला बचतगटांनी घेतलेल्या कर्जाची त्यांनी विहित कालावधीत परतफेड केल्यास त्यांना प्रोत्साहन म्हणून व्याज दरातील रकमेत ३% अतिरीक्त सूट देण्यात येते.

स्वयंरोजगारा अंतर्गत येणारे घटक -

१. स्वयंरोजगार वैयक्तिक (SEP - I)

२. स्वयंरोजगार गट (SEP - G)

३. स्वयंरोजगार स्वयंसहायता गट (SEP - SHG Bank Linkage)

१. स्वयंरोजगार वैयक्तिक (SEP - I)

a. लाभार्थी - कोणताही शहरी गरीब जो स्वजंत्रपणे (वैयक्तिकपणे)

b. वय - किमान १८ वर्ष

c. प्रकल्प किंमत - कमाल २ लाख रु.

२. स्वयंरोजगार गट (Gorup Entreprises) (SEP - G)

स्वयंसहायता गट किंवा गटाचे सदस्य एकत्र येऊन गट व्यवसाय (Gorup Entreprises) करण्याकरीता कमी व्याज दरात कर्ज बँकाकडून प्राप्त करून घेऊ शकतील.

a. लाभार्थी - गट व्यवसायाकरीता किमान ५ सदस्य हवेत, त्यातील किमान ७०% सदस्य दारिद्र्य रेषेखालील हवेत.

b. वय - किमान १८ वर्ष

c. प्रकल्प किंमत - कमाल १० लाख रु.

व्याजावरील सूट देण्याची पद्धत :-

- सर्व SCHEDULED COMMERCIAL BANKS (SCBs), REGIONAL RURAL BANKS (RRBs) AND COOPRATIVE BANKS, जे CORE BANKING SOLUTION (CBS) अंतर्गत काम करत आहे त्या राष्ट्रीय व राज्य नागरी उपजीविका अभियाना अंतर्गत व्याजावरील सूट देण्यास पात्र आहे.
- लाभार्थ्याला कर्ज मिळाल्यानंतर संबंधित बँकेची शाखा दिलेल्या कर्जाची विस्तृत माहिती INTEREST SUBSIDY च्या रकमेसोबत नागरी संस्थेला कळवेल.
- बँक प्रत्येक महिन्याला अशी प्रकरणे नागरी संस्थेकडे सादर करावीत तसेच नागरी संस्थेनी व्याजावरील सुटीचे प्रकरणे दर तीन महिन्यांनी माहिती व्यवस्थित तपासून ७% वरील व्याज बँकेला द्यावे.

स्वयंसहायता गटांतर्गत (SHG - BA NK LINKA GE):-

- स्वयंसहायता गट राष्ट्रीय व राज्य नागरी उपजीविका अभियाना अंतर्गत सामाजिक अभिसरण व संस्थाबांधणी या घटकांतर्गत करण्यात येईल त्यांना फिरता निधी (RevolvingFund) व बँकेसोबत लिंकेज (बँकेत खाते उघडणे) सुद्धा याच घटकांतर्गत करण्यात येईल.
- स्वयंसहायता गटाला त्याच्या सेव्हिंग च्या प्रमाणात कर्ज मिळेल. (प्रमाण १:१ ते १:४)
- शहरी गरिबांच्या स्वयंसहायता गटांना कर्जाच्या ७% व्याजावरील व्याजावर सूट मिळेल.(७% वरील व्याज शासनामार्फत बँकांना दिल्या जाईल)
- स्त्रियांचे स्वयंसहायता गटांनि कर्जाची परतफेड योग्य वेळेत केली असेल तर त्यांना त्यांच्या कर्जाच्या व्याजावरती अधिक ३% सूट मिळेल (कर्जाची पूर्ण परतफेड झाल्यावर).

उपांग क्र. ५ नागरी फेरीवाल्यांना सहाय्य (Support to Urban Street Vendors)

- दीनदयाळ अंत्योदय राष्ट्रीय नागरी उपजीविका अभियानांतर्गत (DAY-NULM) नागरी फेरीवाल्यांचे बाजाराच्या गरजेच्या आधारावर कौशल्याचा विकास करून त्यांच्या उपजीविकेचा दर्जा उंचावण्यावर भर दिला जाईल. त्याअनुषंगाने फेरीवाल्यांचे सर्वेक्षण करणे, त्यांना ओळखपत्र देणे, शहर फेरीवाला आराखडा विकासीत करणे, फेरीवाला क्षेत्रांसाठी आवश्यक पायाभूत सुविधांचा विकास करणे, त्यांना कौशल्य विकास प्रशिक्षण देवून त्यांचा आर्थिक विकास करणे हे उपांगाचे उद्दिष्ट आहे. DAY-NULM अंतर्गत एकुण उपलब्ध तरजुदीच्या ५% एवढी रक्कम फेरीवाल्यांना सहाय्य या उपांगावर खर्च करणे अपेक्षित आहे.

१. विक्रीसाठी नागरी नियोजन (Pro-vending Urban Platform) शहर फेरीवाल्यांचे सामाजिक सामाजिक व आर्थिक (Socio economic) सर्वेक्षण करून त्याद्वारे फेरीवाल्यांचे नोंदणी करणे, ओळख पत्र देणे, डाटाबेस तयार करणे, विक्री साठी नागरी नियोजन करणे अपेक्षित आहे.
२. कार्य कौशल्याचा विकास आणि फेरीवाल्यांसाठी लघुव्यासाय सहाय्य (Skill Development and Enterprise Development Support) या अभियानांतर्गत असलेल्या कौशल्य प्रशिक्षणाद्वारे रोजगाराची उपलब्धता या उपांगांतर्गत फेरीवाल्यांना कौशल्ययुक्त प्रशिक्षण देणे.
३. फेरीवाल्यांना पत मिळविण्याच्या दृष्टीने संबंधित बँकांना भेट देणे व क्रेडीटकार्ड मिळवून देणे अपेक्षित आहे.
४. फेरीवाल्यांसाठी बाजारपेठांचा विकास (Development of VendorMarkets):- या उपांगांतर्गत विक्री क्षेत्र, विक्री योजना व बाजारपेठा इत्यादी सुविधा उपलब्ध करण्यावर भर देणे इत्यादी.
५. सामाजिक सुरक्षेची एक केंद्राभिमुखता (Social Security Convergence) :- या उपांगांतर्गत फेरीवाल्यांना केंद्र/राज्य शासनाकडील सामाजिकसुरक्षितता लाभ, RSBY, व इतर योजनांचा लाभ घेण्यासाठी प्रोत्साहित करणे व लाभ मिळविण्यास मदत करणे.

उपांग क्र. ६ नागरी बेघरांना निवारी (Shelter for Urban Homeless)

- दीनदयाळ उपाध्याय अंत्योदय.-राष्ट्रीय नागरी उपजीविका अभियानांतर्गत बेघरांना निवारी (SUH) साठी अंतर्गत शहरी गरिबांसाठीशास्वत बदल घडवून आणणे. राष्ट्रीय नागरी गृहनिर्माण व आवास (NUHHP), धोरण २००७. ची

पार्श्वभूमी अशी की समाजातील सर्व स्तरातील गरिबांसाठी जमीन निवारा व इतर सेवा स्वस्तात उपलब्ध करून देणे. शहरी गरीब अनौपचारिक रित्या स्वस्तात मजूर म्हणून काम करतो. तरीही शहरी गरीब निवारा व इतर सामाजिक संरक्षण पासून वंचित असतात. शहरी बेघर/गरीबा ला बऱ्याच समस्यांना तोंड द्यावे लागते जसे आरोग्य, शिक्षण, अन्न, पाणी आणि स्वच्छतेच्या बाबी. राष्ट्रीय नागरी उपजीविका अभियान अंतर्गत, नागरी बेघरांना निवारा या उपांगा अंतर्गत शहरी बेघरांना प्राथमिक सोयी युक्त निवारे टप्या-टप्या ने उपलब्ध करणे असा आहे..

- नागरी बेघरांची संख्या ज्याठिकाणी आहे अशा ठिकाणी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार निवारा उभारणे व सदर निवाऱ्यामध्ये पाणी, स्वच्छता, लाईट, सुरक्षा, सुरक्षितता उपलब्ध करणे.
- नागरी गरिब बेघरांपैकी मुख्यतः लहान मुले, महिला, वयोवृद्ध व्यक्ती, अपंग व्यक्ती, आजारी व्यक्तींना निवाऱ्याची सोय उपलब्ध करणे.
- संबंधितांना, सामाजिक सुरक्षितता, निवृत्ती वेतन व शासनाच्या इतर योजनांचा लाभ ही त्या अनुषंगाने उपलब्ध करणे अपेक्षित आहे.
- या पैकी काही निवारे असुरक्षित वर्ग जसे १) एकल माहिला/परित्यक्ता २) वयोवृद्ध ३) अबोध बालके ४) अपंग ५) मानसिक रोगी इत्यादी करिता असावे.
- निवारा व्यवस्थापन करणे करिता निवारा व्यवस्थापन समिती (SMC) स्थापन करणे अपेक्षित आहे.
- निवारा बांधकामाचा किंवा नूतनीकरणाचा आराखडा तयार करिता असताना प्रती व्यक्ती ५० स्क्वे.फुट जागा येईल या प्रमाणात ५० ते १०० व्यक्ती करिता साठी असणे आवश्यक आहे.
- नागरी बेघरांना निवारा अंतर्गत निवाऱ्याचे देखभाल व व्यवस्थापन करणे साठी ५ वर्ष शासन निधी उपलब्ध करून देणार असून तदनंतर निवारा शास्वतसुरु राहावा यासाठी प्रयत्न करणे अपेक्षित आहे.
- नविन निवारा बांधकाम, उपलब्ध असलेले जुने निवारे नूतनीकरण करणे व सर्व निवाऱ्यांचे देखभाल व्यवस्थापन करणे कामी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी DPR (Detail Project Report) तयार करून राज्य स्तरावरून प्रकल्प मान्यता कडून मंजूर करून घेणे अपेक्षित आहे.

NULM A dministration अभियानाचे व्यवस्थापन

या अभियानाचे व्यवस्थापन राष्ट्रीय, राज्य व स्थानिक अशा तीन स्तरावरून करावयाची आहे. राज्यस्तरीय व्यवस्थापनासाठी मा. मुख्यमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली एका Governing Council राज्यस्तरीय अधिकरण तर मा. मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखाली एका Executive Committee (कार्यकारी समिती) चे गठन करण्यात आलेली आहे. तसेच आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, हे या अभियानाचे राज्य अभियान संचालक म्हणून कामकाज पाहतील.

(१.१२) राज्यातील नगरपरिषदांचा कर्मचारी आकृतीबंध

०१. राज्यातील नगरपरिषदांचे कामकाज गतीमान होण्यासाठी नगरपरिषदेच्या प्रशासनामधील प्रत्येक विभागामध्ये किमान शैक्षणिक अर्हताप्राप्त कर्मचारी वर्ग विशेषतः पर्यवेक्षकांची गरज आहे. वाढत्या नागरीकरणामुळे बांधकाम विभाग, पाणीपुरवठा विभाग, विद्युत विभाग घनकचरा व्यवस्थापन, नगररचना, दुहेरी नोंद लेखा पध्दती, लेखापरीक्षण व अग्निशमन विभाग या विभागांच्या सेवा सुरु करणे व अस्तित्वात असतील त्यांचे बळकटीकरण करणे अत्यावश्यक आहे.

०२. नगरपरिषदांमधील कामाचे सुसूत्रिकरण व्हावे आणि त्यांच्या सेवाशर्ती वेतनश्रेणी यांच्यात समानता असावी व विहित शैक्षणिक अर्हतापत्र जबाबदार पर्यवेक्षक उपलब्ध व्हावेत म्हणून प्रत्येक नगरपरिषदेचा लोकसंख्येवर आधारित कर्मचारी आकृतीबंध या संचालनालयाकडून मंजूर केला जातो. तसेच पदांच्या जबाबदारीनुसार शैक्षणिक अर्हता विहित केली जाते. मंजूर आकृतीबंधामुळे सर्व नगरपरिषदांनी शैक्षणिक अर्हताप्राप्त व सक्षम असा नवीन कर्मचारीवर्ग तर मिळेलच शिवाय सध्याच्या कर्मचाऱ्यांना पदोन्नतीच्या संधी उपलब्ध होणार आहेत. महागाई भत्ता वितरणाचे कामात सुसूत्रता येवून निधी वितरण तात्काळ करणे शक्य होणार आहे.

०३. नगरपरिषदेच्या कार्यक्षेत्रातील प्रत्येक सेवा विभागाची कार्यक्षमता वाढून नगरपरिषद पुरवित असलेल्या नागरी सेवांचा दर्जा सुधारणार आहे. शासन राबवित असलेल्या अनेक योजना व त्या योजनेच्या अंतर्गत मिळणारा निधी याचा विनियोग कार्यक्षमतेने व गुणवत्तापूर्ण कामांच्या निर्मितीत होणार आहे. पर्यायाने स्थानिक स्वराज्य संस्थेप्रती नागरीकांच्या असलेल्या दृष्टीकोनात फरक पडणार आहे.

०४. आज दिनांकापर्यंत सर्व नगरपरिषदांचा आकृतीबंध मंजूर करण्यात आलेला आहे. सन २००१ ची जनगणना विचारात घेवून सुधारीत आकृतीबंध मंजूर करण्यात आला आहे. सदरचे आकृतीबंधास पुढील सूचना मिळेपर्यंत संचालनालयाचे परिपत्राक दि.५ जून, २०१० अन्वये मुदतवाढ देण्यांत आली आहे. सुधारीत आकृतीबंधाबाबतची कार्यवाही शासनाकडून सन २०११ चा जनगणनेनुसार वाडीव लोकसंख्या विचारात घेऊन व वर्ग बदल झालेल्या नगरपरिषदेचा आकृतीबंध सुधारीत करण्याबाबत प्रस्ताव नगर विकास विभागास सादर केला आहे. शासनाची मान्यता मिळाल्यानंतर नगरपरिषदेना (सर्व) याबाबतच्या सूचना निर्गमित केल्या जातील.

(१.१३) नवीन नगरपरिषद / नगरपंचायत यांचा शासन निर्णयानुसार आढावा.

०१. शासन नगर विकास निर्णय दि.०५.०७.२०१६ अन्वये एकूण १०१ नवीन नगरपरिषद / नगरपंचायतीसाठी सहपत्र अ, ब व क नुसार पदे मंजूर केली आहेत. शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.०६ मध्ये नव्याने निर्माण केलेली पदे पुढील प्रमाणे भरावयाची आहेत.

- (१) ग्रामपंचायतीचे नगरपरिषद / नगरपंचायतीमध्ये रूपांतर करण्याबाबत प्राथमिक अधिसूचना निर्गमित करण्याच्या दिनांकापूर्वी संबंधित ग्रामपंचायतीमध्ये नियमित स्वरूपात कार्यरत असणाऱ्या व नगरपरिषदा / नगरपंचायतीमध्ये समावेश करण्यासाठी अर्हताप्राप्त ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांच्या समावेशाने.
- (२) विभागीय क्षेत्रातील नगरपरिषदा / नगरपंचायतीमध्ये मंजूर आकृतीबंधापेक्षा जास्त कार्यरत असलेल्या अतिरिक्त ठरलेल्या अर्हताप्राप्त कर्मचाऱ्यांच्या समावेशाने.
- (३) अस्तित्वात असलेल्या नगरपरिषदा / नगरपंचायतीमध्ये रोजंदरी तत्वावर कार्यरत असणाऱ्या व समावेशानास अर्हताप्राप्त असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या नेमणूकीने.
- (४) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामधील अतिरिक्त असलेल्या पात्र उमेदवारांची नेमणूक करून भरण्यात येतील. मात्र सदरच्या प्रस्तावास मंत्रीमंडळाची मान्यता मिळाल्यानंतर त्याअनुषंगाने आवश्यक आदेश निर्गमित केल्यानंतर एक महिन्याच्या आत जी अतिरिक्त कर्मचाऱ्यांची यादी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडून देण्यात येईल, त्या यादीतील पात्र उमेदवारांची नेमणूक करून पदे भरण्यात येतील.
- (५) उपरोक्त अ.क्र.(१) ते (४) नुसार कार्यवाही करूनही रिक्त राहिलेली उर्वरीत नवनिर्मित पदे सरळसेवेने भरण्यात यावीत.

(१.१४) अनियमित नेमणुकांबाबत.

नगरपरिषदांच्या आस्थापनेवर विहित कार्यपध्दतीचा अवलंब न करता वयोमर्यादेचा किंवा शैक्षणिक पात्रतेचा विचार न करता त्यांच्या स्वतःच्या अखत्यारीत मोठ्या प्रमाणावर नेमणुका करण्यात आलेल्या आहेत.

०१. दि.३०.०६.१९८६ पूर्वीच्या रोजंदारी व अनियमित नियुक्ती केलेल्या कर्मचाऱ्यांना मानवतावादी व सहानुभूतीच्या दृष्टीकोनातून त्यांची झालेली सेवा व कामाचा अनुभव विचारात घेवून एक वेळची विशेष बाब म्हणून काही अटीच्या अधीन राहून नियमित करण्यात आलेल्या आहेत.

०२. विहित पध्दतीने नेमणूक झालेले कर्मचारी यांच्यावर अन्याय होवू नये म्हणून अनियमित नेमणूक केलेले कर्मचारी यांच्या सेवा विषयक लाभामध्ये फरक असणे आवश्यक असल्याने दि.१६.०५.२००५ अन्वये सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत.

(१.१५) रोजंदारी नेमणुकांबाबत.

०१. दि.१०.०३.१९९३ पूर्वीचे रोजंदारी कर्मचाऱ्यांना नियमित करण्याबाबत प्रादेशिक संचालकांना अधिकार प्रदान करण्यात आले.
०२. सामान्य प्रशासन विभाग परिपत्रक दि.२५.०८.२००५ व त्यात नमुद मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे निर्देश विचारात घेवून दि.१०.०३.१९९३ ते दि.२७.०३.२००० या कालावधीतील नगरपरिषद आस्थापनेवरील कार्यरत असलेले अनियमित रोजंदारी कर्मचाऱ्यांना नगरपरिषद आस्थापनेवर नियमित सेवेत समावेशन करून घेणे शक्य होणार नाही असे शासन नगर विकास विभागाने आपले पत्र दि.३०.११.२००५ अन्वये या संचालनालयास कळविले आहे.
०३. दि.१०.०३.१९९३ पूर्वीच्या रोजंदारी कर्मचाऱ्यांना एकवेळची विशेष बाब म्हणून नगरपरिषद नियमित सेवेत (अस्थायी आस्थापनेवर) सामावून घेण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. तसेच नगरपरिषदांनी सक्षम प्राधिकाऱ्यांची मान्यता न घेता केलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या अनियमित नियुक्त्या नियमानुकूल करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. अशा रोजंदारी / अनियमित कर्मचाऱ्यांना अनुकंपा नियुक्ति अनुज्ञेय नाही. याबाबत संचालनालय पत्र क्र.नप्रसई-१००४/प्र.क्र.१४/०४/५, दि.१६.०२.२००४ सर्व नगरपरिषदांना कळविण्यात आलेले आहे.

(१.१६) सफाई कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना वारसा हक्काने नियुक्ती देणेबाबत.

०१. लाड कमिटीच्या शिफारसीनुसार वारसास वारसा हक्काने नियुक्ती मिळणेकामी या संचालनालयाने तसेच शासनाने वेळोवेळी स्थायी निर्देश तसेच परिपत्रके निर्गमित केलेली आहेत. शासन, नगर विकास विभाग परिपत्रक दि.११.०८.२००६ नुसार वारसा हक्काच्या रिक्त जागा भरण्यासाठी आस्थापना खर्चाच्या मर्यादेची अट काढून टाकली आहे. तसेच वारसा हक्कानुसार सेवेत समाविष्ट करताना वारसदाराच्या पात्रतेनुसार खालील व्यक्ती वारस म्हणून पात्र असतील :

१. पती / पत्नी
२. मुलगा /सून
३. अविवाहित मुलगी
४. विधवा / घटस्फोटीत मुलगी
५. विधवा / घटस्फोटीत बहीण
६. वरीलपैकी कोणताही वारस उपलब्ध नसल्यास त्याचा सांभाळ करण्याची लेखी हमी देणारी जवळची नातेवाईक किंवा नामनिर्देशित व्यक्ति.

०२. नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवरील सफाई कामगारांच्या वारसांना स्थायी अथवा अस्थायी पदावर नियुक्ती देता येईल असे या संचालनालयाचे दि.२३.०९.२००५ चे परिपत्रकान्वये निर्देश देण्यात आलेले आहेत. त्यामुळे अस्थायी सफाई कामगारांचे पद निष्कासित होणार नाही.

०३. शासन, नगर विकास विभाग यांचे दि.१०.०९.२००७ परिपत्रकानुसार वैद्यकीय कारणास्तव सफाई कर्मचारी विकलांग झाल्यास सफाई कर्मचाऱ्यांचे कर्तव्य पार पाडण्यास तो असमर्थ ठरल्यास त्याने २० वर्षे सेवा पूर्ण करणे ही अट जाचक आढळून आली आहे. सदर बाब विचारात घेवून २० वर्षे अर्हताकारी सेवेची अट वगळण्यात आली आहे. शासनाचे दि.१०.०९.२००७ चे परिपत्रकात घेतलेला निर्णय पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू नसून परिपत्रकाच्या दिनांकापासून लागू असलेबाबत संचालनालयाचे दि.२५.०५.२०१२ चे पत्रान्वये सर्व नगरपरिषदांना कळविले आहे.

०४. वारसा हक्क नियुक्तीमध्ये विलंब टाळण्यासाठी संचालनालयाचे दि.२३.०५.२०१३ चे पत्रान्वये सर्वसमावेशक सूचना निर्गमित करण्यांत आल्या आहेत.

०५. लाड-पागे समितीच्या शिफारशीनुसार वारसा हक्काच्या अंमलबजावणीबाबत, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचे दि.२६.०२.२०१४ चे शासन परिपत्रकान्वये, सफाई कामगारांच्या वारसा हक्काच्या अंमलबजावणीबाबत येणाऱ्या अडचणीचे अनुषंगाने सूचना निर्गमित केल्या आहेत. सदरहू दि.२६.०२.२०१४ चे परिपत्रकाची प्रत विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक यांना पाठविण्यात येवून परिपत्रकाप्रमाणे अंमलबजावणी करण्याबाबतच्या सूचना त्यांचे स्तरावरून जिल्हा प्रकल्प अधिकारी व मुख्याधिकारी यांना देण्याबाबत संचालनालयाचे दि.२८.०३.२०१४ च्या पत्रान्वये कळविले आहे.

०६. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांच्याकडून शासनाच्या इतर विभागाच्या (नविवि, साप्रवि, कामगार, आरोग्य इ.) सहमतीने सर्वसमावेशक धोरण विहित करण्यात येणार आहे.

(१.१७) न्यायालयीन प्रकरणे.

संचालनालय स्तरावर कार्यासन ६ कडे एकूण ७५० प्रकरणे आहेत. याबाबतची यादी तयार केली असून ती अद्यावत करणे आवश्यक आहे

०१. अनियमित / रोजंदारी/ कंत्राट पध्दतीवर / मानधनावर/ हंगामी पध्दतीने नगरपरिषदेने नेमलेल्या कर्मचा-यांना सेवेत सामावून घेण्यासाठी संबंधित कर्मचारी याचिका दाखल करत असतात. त्याच प्रमाणे नगरपरिषदेचे कर्मचारी वेतनश्रेणी सुधारीत करण्याबाबत याचिका दाखल करत असतात. कर्मचा-यांनी दाखल केलेल्या याचिकेच्या अनुषंगाने करावयाच्या कायवाहीबाबत मार्गदर्शक तत्वे स्थायी निदेश क्र.२१ व २९ मध्ये विहित करण्यात आली आहेत. त्यानुसार नगरपरिषदेच्या कर्मचा-यांच्या न्यायालयीन प्रकरणामध्ये मुख्याधिकारी यांनी सक्षमपणे बाजू मांडण्याबाबत वेळीच कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.

०२. मा.उच्च न्यायालय / मा.सर्वोच्च न्यायालयाने एखाद्या प्रकरणामध्ये (Specific order) स्पष्ट निर्देश दिले असतील तर मुख्याधिकारी यांनी प्रकरणाची सर्व न्यायालयीन कागदपत्रे व संबंधित कर्मचा-याचे संचिकेसह संचालनालयामध्ये उपस्थित राहून वेळीच कार्यवाही होईल याची दक्षता घ्यावी अशा सुचना यापुर्वी संचालनालयाकडून देण्यात आलेल्या आहेत.

०३. मा.न्यायालयीन प्रकरणामध्ये वेळीच बाजू मांडली जात नाही. मा.न्यायालयीन प्रकरणात पाठपुरावा केला जात नाही. शासनाच्या / संचालनालयाच्या धोरणाविरुद्ध मा.न्यायालयाचे आदेश झाल्यास त्याविरुद्ध अपिल दाखल केले जात नाही असे या संचालनालयाच्या निदर्शनास आलेले आहे.

०४. विभागातील प्रलंबित न्यायालयीन प्रकरणांचा आढावा घेतला असता सोबतच्या यादीप्रमाणे मा.न्यायालयीन प्रकरणे प्रलंबित असल्याचे निदर्शनास येते. सोबत यादीची हार्ड व सॉफ्ट कॉपी विभागिय आयुक्त कार्यालयास पाठविली आहे. सदरची यादी विभागिय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक यांच्या स्तरावर अद्यावत करण्यात यावी. यादीमध्ये नसलेल्या परंतु नगरपरिषद स्तरावर चालू असलेले व ज्यामध्ये संचालनालय प्रतिवादी आहेत अशा प्रकरणाची स्वतंत्र यादी तयार करण्यात यावी. याबाबत विभागिय स्तरावर मुख्याधिकारी यांच्या बैठकीमध्ये सूचना दिलेल्या आहेत. त्यानुसार विभागिय आयुक्त कार्यालयाने आढावा घेवून या संचालनालयास तात्काळ माहिती सादर करावी.

(१.१८) अनुकंपा तत्वावरील नियुक्तीबाबत

अनुकंपा तत्वावर नियुक्ती करताना प्रामुख्याने रिक्त पदांचा अभाव व अवास्तव वाढलेला, मर्यादेत नसलेला आस्थापना खर्च या समस्या उद्भवतात.

१) शासन नगर विकास विभाग निर्णय क्र.एमसीओ-१२९६/१८८९/प्र.क्र.११५/९६/नवि-१४, दि.१६/१०/१९९७ अन्वये दि.१६/१०/१९९७ पासून शासन सामान्य प्रशासन विभाग निर्णय क्र.अंकंपा-१०९३/२३३५/प्र.क्र.९०/९३, दि.२६/१०/१९९४ अन्वये कार्यान्वीत करून शासकीय कर्मचा-यांना लागू केलेली अनुकंपा नियुक्ति योजना नगरपरिषद कर्मचा-यांना शासनाकडून लागू करण्यात आलेली आहे. सदरील शासन निर्णयानुसार नगरपरिषद कर्मचा-यांना अनुकंपा नियुक्तिसाठी नगरपरिषद आस्थापनेवर नवीन पदे निर्माण केली जाणार नाहीत व नगरपरिषद कर्मचा-यांच्या वेतनावरील खर्च नगरपरिषद उत्पन्नाच्या ४२ % पेक्षा जास्त होणार नाही याची खबरदारी घ्यावी असे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

२) संचालनालय स्थायी निदेश क्र.२३-अ, दि.१/८/२००६ मध्ये मुख्याधिकारी नगरपरिषद यांनी त्यांच्याकडे प्राप्त होणाऱ्या अनुकंपा तत्वावरील नियुक्त्या अजांची शासन निर्णयानुसार छाननी करून फक्त पात्र उमेदवारांचीच नियुक्ति करावयाची आहे. अनुकंपा तत्वाखाली धोरणात्मक बाब / निर्णय वगळता एका विशिष्ट प्रकरणी नियम शिथिल करण्याचे अधिकार शासनास नाहीत (शासन सामान्य प्रशासन विभाग परिपत्रक क्र.अंकंपा-१००३/प्र.क्र.५१/२००३/आठ, दि.२९/१०/२००३) त्यामुळे नियमात न बसणारे प्रकरण जिल्हाधिकारी / संचालनालय / शासनास पाठवू नयेत असे स्पष्ट करण्यात आलेले आहे.

३) दि.१०/३/१९९३ पूर्वीच्या रोजंदारी कर्मचा-यांना एकवेळची विशेष बाब म्हणून नगरपरिषद नियमित सेवेत (अस्थायी आस्थापनेवर) सामावून घेण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. तसेच नगरपरिषदांनी सक्षम प्राधिका-यांची मान्यता न घेता केलेल्या कर्मचा-यांच्या अनियमित नियुक्त्या नियमानुकूल करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. अशा रोजंदारी /अनियमित कर्मचा-यांना अनुकंपा नियुक्ति अनुज्ञेय नाही. याबाबत संचालनालय पत्र क्र.नप्रसई-१००४/प्र.क्र.१४/०४/५, दि.१६/२/२००४ सर्व नगरपरिषदांना कळविण्यात आलेले आहे.

४) संचालनालय आदेश क्र.नप्रसई-१००१/प्र.क्र.१७३/०१/७, दि.३०/१२/२००२ अन्वये जिल्हाधिकारी यांना अनुकंपा नियुक्तिचे अधिकार प्रदान करण्यात आले होते. त्यानंतर, संचालनालय आदेश क्र.नप्रसं-२००९/अनुकंपा/ प्र.क्र.९/कार्या-१५, दि.३१/१/२००९ अन्वये पूर्णतः मुख्याधिकारी / नगरपरिषद यांना देण्यात आलेले आहेत.

५) संचालनालयाकडून विहित केलेल्या धोरणानुसार आकृतिबंध मंजूर करतेवेळी नगरपरिषदेतील अस्थायी पदावर कार्यरत असणाऱ्या अतिरिक्त ठरलेल्या कर्मचाऱ्यांना कोणत्याही कारणामुळे रिक्त होणाऱ्या स्थायी पदावर प्रथम वर्ग करावयाचे आहे. तसेच शासन निर्णय क्र.अकंपा-१००४/प्र.क्र.५१/ आठ, दि.२२/८/२००५ अन्वये प्रतीवर्षी रिक्त होणाऱ्या पदांपैकी ५ % पदांवर अनुकंपा नियुक्ति द्यावयाची आहे.

शासन निर्णय क्र.अकंपा-१००७/१२९५/प्र.क्र.१८१/०७/आठ, दि.२३/४/२००८ अन्वये दि.२२/८/२००५ पूर्वीच्या प्रतिक्षासुचीवरील अनुकंपा उमेदवारांसाठी प्रतीवर्षी रिक्त होणाऱ्या पदांपैकी ५ % पदांवर अनुकंपा नियुक्ति देण्याची अट रद्द करण्यात आली. तसेच दि.२२/८/२००५ पूर्वीच्या उमेदवारांना पहिल्या वर्षी - ५० %, दुसऱ्या वर्षी-२५% व तिसऱ्या वर्षी-२५% अनुकंपा नियुक्त्या देण्याचे धोरण शासनाने विहित केले. सदरील शासन निर्णयानुसार नगरपरिषद कर्मचाऱ्यांबाबत अंमलबजावणी करणे रिक्त पदांअभावी अशक्य होते. तथापि शासन सामान्य प्रशासन विभाग निर्णय दि.२३/४/२००८ ची अंमलबजावणी होणे व नगरपरिषद अनुकंपा प्रतिक्षा सुचीतील उमेदवारांना जास्तीत जास्त नियुक्तिची संधी मिळावी या दृष्टीने संचालनालय आदेश क्र.नप्रसं-२००९/अनुकंपा/प्र.क्र.९/कार्या-१५, दि.३१/१/२००९ अन्वये नगरपरिषदांचा आस्थापना खर्च विहित मर्यादेत असल्यास रिक्त होणाऱ्या अस्थायी पदांपैकी ५० % पदांवर (रिक्त होणाऱ्या एका पदावर अनुकंपा नियुक्ति दिल्यास त्यापुढे रिक्त होणारे अस्थायी पद निष्काषित होईल.) अनुकंपा नियुक्ति देण्याची मुभा नगरपरिषदांना देण्यात आलेली आहे.

७) शासन नगर विकास विभाग पत्र क्र.नप्रसं-२०१०/७४/प्र.क्र.२१/१०/नवि-१४, दि.३०/६/२०१० अन्वये नगरपरिषद मंजूर आकृतिबंधतील रिक्त होणाऱ्या स्थायी पदावर अनुकंपा नियुक्ति करण्यासाठी यापूर्वी लागू असलेली आस्थापना खर्चाची अट शासनाकडून शिथिल करण्यात आल्यामुळे, संचालनालय पत्र क्र.नप्रसं-कक्ष७(१५)/सर्वनप/अनुकंपा/२०१०, दि.१५/७/२०१० अन्वये त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्याचे सर्व नगरपरिषदांना सूचित करण्यात आले आहे.

८) शासन नगर विकास विभाग पत्र क्र.एमसीओ-१२११/प्र.क्र.८२/नवि-१४, दि.२/१/२०१२ अन्वये शासन सामान्य प्रशासन विभाग निर्णय दि.६/१२/२०१० च्या अनुषंगाने दि.६/१०/२०१० पासून अनुकंपा नियुक्तिसाठी ४० वर्ष ही वयोमर्यादा ४५ वर्ष करण्यात आल्यानुसार संचालनालय पत्र क्र.नप्रसं-कक्ष७/अनुकंपा-कॉमन/२०१२, दि.७/२/२०१२ अन्वये कार्यवाही करण्याचे सर्व नगरपरिषदांना सूचित करण्यात आले आहे.

९) यापूर्वी अनुकंपा नियुक्ती प्रचलित नियमानुसार पती, पत्नी, मुलगा, अविवाहित मुलगी, मृत्युपूर्वी कायदेशीररित्या दत्तक घेतलेला मुलगा, दत्तक घेतलेली अविवाहित मुलगी, अन्य कोणी वारस पात्र नसल्यास सून, मृत अविवाहित शासकीय कर्मचाऱ्याबाबत त्याच्यावर सर्वस्वी अवलंबीत भाऊ किंवा अविवाहित बहीण, घटस्फोटीत-विधवा मुलगी / बहीण हे अनुकंपा नियुक्तिसाठी पात्र होते.

शासन सामान्य प्रशासन निर्णय क्र.अकंपा-१०१३/प्र.क्र.८/आठ, दि.२६/२/२०१३ अन्वये उपरोक्त पात्र वारसांसह आता दिवंगत शासकीय कर्मचाऱ्याच्या कुटुंबात फक्त विवाहित मुलगी हे एकमेव अपत्य असल्यास किंवा त्याचे कुटुंब विवाहित मुलीवर अवलंबून असल्यास विवाहित मुलगी व पतीकडून कुटुंबाचा सांभाळ करण्यासंबंधीची प्रतिज्ञापत्र व हमी पत्र स्टॅम्प पेपरवर सादर केल्यास अनुकंपा नियुक्ति अनुज्ञेय आहे. तसेच अनुकंपा नियुक्तीनंतर कुटुंबाचा सांभाळ करीत नसल्याचे आढळल्यास शासन सेवा तात्काळ समाप्त करण्याचे निदेशीत करण्यात आले आहे.

(१.१९) दुहेरी लेखा पध्दत (Double Entry) - शासन, नगर विकास विभाग निर्णय क्र.लेसुक-१०२००३ /प्र.क्र.८७ /२००३ /नवि-१६, दि.१२.११.२००३ अन्वये मंजूर करण्यात आलेली पदे

पदनाम	वेतनश्रेणी	पद संख्या	कार्यरत असलेल्या अधिकारी /कर्मचारी यांचे नाव
वित्तीय सल्लागार	१६४५०-४५०-२००००	१	श्री.अनुदीप दिघे- वित्तीय नियंत्रक, वित्तीय सल्लागार - (अतिरिक्त कार्यभार)
प्रकल्प समन्वयक	६५००-२००-१०५००	१	श्री.रा.ग.वायचळ, सहाय्यक संचालक प्रकल्प समन्वयक
संगणक लिपिक	मानधनावर	१	---
	एकूण	३	

(१.२०) राज्यातील महानगरपालिका / नगरपालिकांमध्ये A accrual Based Double Entry System लागू करणेबाबत -

१. Para No. २(a) Progress of implementation of A accrual Based Accounting System in ULBs. How many ULBs have switched over to A accrual Based Accounting System.

- राज्य विनिर्दिष्ट लेखा संहितेच्या अंतिम ७९० प्रती छापून संचालनालयास प्राप्त झाल्या आहेत. सदर प्रतीचे वाटप नगरपरिषदांना प्रत्येकी एक प्रत असे वाटप करण्यात आले आहे.
- राज्यातील सर्व नगरपरिषदांनी लेख्याची नोंद दि. १.४.२०११ रोजी पासून दुहेरी नोंद लेखा पध्दतीमध्ये घेण्याचे सुरू केले असल्याचे प्रमाणपत्र या संचालनालयास सादर केलेली आहेत.
- महाराष्ट्र नगरपरिषद लेखासंहिता -२०१३ ची अंमलबजावणी कशी करावी व त्याप्रमाणे लेखे कसे ठेवण्यात यावे. तसेच आजपर्यंत केलेल्या दुहेरी नोंद लेखा पध्दतीच्या अंमलबजावणीचा आढावा याबाबत संचालनालयाने विभागीय स्तरावर प्रशिक्षण/आढावा दि.२३.०८.२०१३ पासून सुरू करण्यात आला होता
- राज्यातील २३८ नगरपरिषदांमध्ये दुहेरी नोंद लेखा पध्दतीची अंमलबजावणी करण्यासाठी नगरपरिषदा व नगरपंचायतीचे ४४ Cluster मध्ये विभागणी करून Cluster निहाय सनदी लेखापालाच्या निविदा पध्दतीने नियुक्त्या करण्याचे काम जवळपास पूर्ण होत आले आहे.
- राज्य स्तरावर PMC (CA) नेमण्याची प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली आहे.

(१.२१) संगणकीकरण :-

नगर विकास विभाग शासन निर्णय दिनांक २८ जुलै २००९ अन्वये कल्याण डोंबिवली महानगरपालिकेने विकसीत केलेल्या संगणक प्रणालीची अंमलबजावणी राज्यातील सर्व ड-वर्ग महानगरपालिका (जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय नागरी पुर्ननिर्माण अभियानात समाविष्ट महानगरपालिका वगळून), नगरपरिषदा व नगरपंचायतीमध्ये करण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. सदर प्रकल्पांतर्गत शासन निर्णय दिनांक १८.१०.२००५ अन्वये प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार (Project Management Consultant) म्हणून आयुक्त, कल्याण डोंबिवली महानगरपालिका यांची नियुक्ती केलेली आहे. सदर प्रकल्पाचा एकूण खर्च रु.१०७,४९,८७,९०४/- इतका असून शासनाचा भार रु.९२,८६,४०,७४७/- इतका आहे.

शासन निर्णय दिनांक २८.७.२००९ अन्वये संगणक प्रणालीची अंमलबजावणी करण्यासाठी वित्तीय आकृतीबंधास तत्वतः मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदर संगणकीकरणाच्या संधाव्य खर्चामध्ये संगणक प्रणालीचा किंमत, हार्डवेअर, सी.एफ.सी., सर्व्हर रुम, डेटा एन्टी, प्रशिक्षण यांचा खर्च समाविष्ट आहे.

शासन निर्णय दिनांक ३०.५.२००५ अन्वये सदर प्रकल्पांतर्गत कार्यक्रम व्यवस्थापक (Programme Manager) म्हणून Price water house coppers pvt.ltd. यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

सदर प्रकल्पात एकूण २३१ मनपा/नपाचा समावेश असून प्रकल्पांतर्गत महानगरपालिका/ नगरपरिषदांना संगणकीकरणासाठी आवश्यक असलेल्या हार्डवेअरचा पुरवठा संचालनालयाकडून करण्यात आलेला आहे.

सदर प्रकल्पांतर्गत महानपा/नपाच्या कर्मचा-यांना यशदा संस्थेमार्फत प्रशिक्षण देण्यात येत आहे.

सदर प्रकल्पासाठी सी.एफ.सी. व सर्व्हर रुम तयार करणे, लॅन तयार करणे, डेटा एन्टी करणे, एसी व जनरेटर खरेदी करणे इ. कामे मनपा/नपांनी त्यांचे स्तरावर करावयाची आहेत. अ व ब वर्ग नगरपरिषदांनी ऑनलाईन व ऑफलाईन युपीएसची खरेदी त्यांच्या स्तरावर करावयाची आहेत.

सदर प्रकल्पांतर्गत एबीएम कंपनीमार्फत सॉफ्टवेअरचा पुरवठा करण्यात आला असून खाली नमुद केलेले मॉड्यूलस मनपा/नपांना पुरविण्यात आले आहेत.

१. MAINet Birth & Death
२. MAINet Assessment
३. MAINet Water Billing & Accounting
४. MAINet Marriage Registration

५. MAINet Market License
६. MAINet Accounts
७. MAINet CARE (Compliants & Grievance Redressal Management)
८. MAINet UWMS(User Workflow Management System)
९. MAINet EIP (Enterprise Information Portal)- with services as operational at KDMC
१०. MAINet CFC(Citizen Facilitation Centre)
११. MAINet Town Planning(४ Services as operational in KDMC)

(१.२२) G.I.S. प्रणाली -

राज्यातील नागरी स्थानीक स्वराज्य संस्थांचे नकाशे डिजिटलाईस्ड करून MRSAC या संस्थे मार्फत G.I.S. आज्ञावली विकसीत करण्यासाठी शासनाने मंजूर केलेला निधी MRSAC या संस्थेस वितरीत करण्यात आलेला आहे. तसेच राज्यातील एकूण ६१ नगरपरिषदांचे नगर भूमापन (सिटी सर्व्हे) झालेले नाहीत. त्याबाबत सदर नगरपरिषदांचे भूमापन होणे आवश्यक असल्याचे स्पष्ट झाले आहे. १२ व्या वित्त आयोगाच्या अनुदानातून रक्कम रु.२५.०० कोटी राखीव ठेवण्यात आले असून जमाबंदी आयुक्त कार्यालयाकडून सदर काम करण्यात येत आहे. या कामाकरीता सर्व विभागीय आयुक्त कार्यालयास रु.१९.०० कोटी वितरीत करण्यात आलेले आहे. जमाबंदी आयुक्त पुणे व MRSAC नागपूर यांचे मार्फत नगरपालिका /महानगरपालिकांचे डेटाबेस तयार करण्याचे काम सुरु आहे.

(१.२३) २० कलमी कार्यक्रम -

राज्यातील नगरपरिषदांचा सर्व व्यापक विकास होण्यासाठी ज्या नगरपरिषदा मालमत्ता कर, पाणी कर वसूल करणे, उद्योगधंदे आकर्षित करणे, प्रशासन लोकाभिमुख व गतीमान करणेसाठी प्रयत्नशील राहातील त्यांना प्रोत्साहन मिळण्यासाठी या संचालनालयाने नगरपरिषदांसाठी २० कलमी कार्यक्रम विहित केला आहे. या अंतर्गत नगरपरिषदांच्या कामगिरीचे मुल्यमापन करून प्रतवारी करण्यासाठी एकूण २००० गुण विहित करण्यात आले आहेत. याकार्यक्रमांतर्गत विभागनिहाय माहितीचे संकलन व गुणानुक्रमे नगरपरिषदांची प्रतवारी विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक यांचे कार्यालयाकडून करण्यात येते. नगरपरिषदेने केलेल्या कामगिरीची विभागीय स्तरावर आयुक्त कार्यालयात त्रैमासिक आढावा बैठकीमध्ये विभागातील अव्वल स्तरावरील तीन नगरपरिषदांचे अभिनंदन करून अधिक काम चांगले करण्याबाबत मार्गदर्शन केले जाते. याशिवाय निम्न स्तरावरील तीन नगरपरिषदांच्या कामगिरीमध्ये सुधारणा करणेबाबत सहाय्यक प्रादेशिक संचालकांना निरीक्षण अधिकारी नेमून व आवश्यक त्या सूचना करून सुधारणा घडवून आणली जाते.

(१.२४) नगरपरिषद कामकाज आढावा विभागीय स्तरावरील बैठका -

नगरपरिषद क्षेत्रातील कामकाजाचा आढावा घेण्यासाठी मा.आयुक्त तथा संचालक हे प्रशासकीय सोयीनुसार नगरपरिषदांच्या कामकाजाचा आढावा बैठका घेतात. कामकाजात प्रगती होण्यासाठी सहाय्यक प्रादेशिक संचालक, जिल्हा प्रशासन अधिकारी व मुख्याधिकारी यांना शासनाच्या महत्वाच्या मुख्य बाबींवर लक्ष केंद्री करण्याबाबत सूचना देतात.

महाराष्ट्र नगरपरिषद, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरे अधिनियम, १९६५ नूसार नगरपरिषद प्रशासन संचालनालयाकडून नगरपरिषदांच्या प्रशासनावर नियंत्रण ठेवण्याचे कामकाज पार पाडले जाते.

परिशिष्ट - अ

कार्यासन क्र.	अधिकारी यांचे नाव व पदनाम	कार्यासनात कार्यरत अधिकारी / कर्मचारी यांचे नाव व पदनाम अधिकारी / कर्मचारी यांचे नाव
१	श्री.विरेन्द्र सिंह, भा.प्र.से. आयुक्त तथा संचालक - नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय	श्रीमती स्मितप्रभा शिंदे, लघुलेखक (मराठी), आयुक्त तथा संचालक यांचे स्वीय सहाय्यक श्रीमती अनिता तरे, लघुटंकलेखक, आयुक्त तथा संचालक यांचे स्वीय सहाय्यक श्रीमती ज्योती शिंदे, आयुक्त तथा संचालक लघुलेखक (इंग्रजी) श्री.उमाशंकर पासी, वाहनचालक श्री.मा.मु.फड, दप्टरी

२	उप संचालक (१) श्री.अनिल मुळे, उप संचालक	श्रीमती मानसी सोहनी अधिक्षक (माहिती अधिकारांतर्गत अपिले) श्री.र.ना.पवार, नाईक / श्री.लोकबहादुर गुरुंग, शिपाई
२	श्री.संतोष देहेरकर, उप संचालक (२)	श्री.र.ना.पवार, नाईक / श्री.लोकबहादुर गुरुंग, शिपाई
२	श्री.अनुदीप दिघे, वित्तीय नियंत्रक	श्री.र.ना.पवार, नाईक / श्री.लोकबहादुर गुरुंग, शिपाई
२	श्री.अशोक बागेश्वर, उप संचालक (सद्यस्थितीत निलंबित)	-----
३	श्री.प्रमोद पाटील-सहा.संचालक-लेखा परिक्षक	-----
४	श्री.राजेंद्र शिंदे, सहाय्यक संचालक (आस्था.)	श्री.रत्नदीप कीर, अधिक्षक (रिक्त), सहाय्यक श्री.बाळाराम रातांबे, लिपिक टंकलेखक श्री.संतोष सावंत, लिपिक-टंकलेखक (नोंदणी शाखा) श्री.लोकबहादुर गुरुंग, शिपाई (हस्तबटवडा)
	श्री.रा.ग.वायचळ, सहाय्यक संचालक (DDO)	श्री.अविनाश कुटे- लिपिक-टंकलेखक- (रोखपाल पदाचा अतिरिक्त कार्यभार) श्री.निनाद पाचाडकर, शिपाई (रोखशाखा) श्री.योगेश माने, सहाय्यक (रोखपाल) (सद्यस्थितीत निलंबित)
५	श्री.शाम पोशेट्टी, सहाय्यक संचालक -	(रिक्त) अधिक्षक (रिक्त), सहाय्यक श्री.पराग केणी, लिपिक-टंकलेखक
६	श्री.संजय गायकवाड, सहाय्यक संचालक -	(रिक्त) अधिक्षक (रिक्त), सहाय्यक श्री.अमित मांडवकर, लिपिक-टंकलेखक श्री.भगवान बंगे, लिपिक-टंकलेखक
७	श्री.शाम पोशेट्टी, सहाय्यक संचालक	(रिक्त) अधिक्षक (रिक्त), सहाय्यक श्री.अजय आव्हाड, लिपिक-टंकलेखक
८	श्री.रा.ग.वायचळ, सहाय्यक संचालक	(रिक्त), अधिक्षक श्रीमती विद्या येरुणकर- अधिक्षक (रिक्त), सहाय्यक श्री.सिताराम गायकवाड, लिपिक-टंकलेखक
९	श्री.राजेंद्र शिंदे, सहाय्यक संचालक	श्रीमती मानसी सोहनी, अधिक्षक (रिक्त) सहाय्यक श्री.यशवंत पोळ, लघुलेखक (टंकलेखनासाठी)
१०	श्री.अभिषेक पराडकर, सहाय्यक संचालक	श्रीमती हिना राटोड, अधिक्षक (रिक्त), सहाय्यक श्री.संजय राऊत, लिपिक-टंकलेखक
१२	श्री.शाम पोशेट्टी, सहाय्यक संचालक	श्री.निशिकांत गवई, अधिक्षक (रिक्त) सहाय्यक (रिक्त) लिपिक-टंकलेखक
१३	श्री.एस.एम.अली, सहाय्यक संचालक वर्ग-१ श्री.एल.पी.शर्मा- उप अभियंता श्री.जी.एस.कुंभार- कनिष्ठ अभियंता	श्री.महेश चौधरी, अधिक्षक (रिक्त) सहाय्यक श्री.अविनाश कुटे, लिपिक-टंकलेखक
१६	(रिक्त), सहाय्यक संचालक (रिक्त), लेखाधिकारी	श्रीमती मानसी सोहनी, अधिक्षक श्री.संजय सोनावणे, सहाय्यक (रिक्त), सांख्यिकी सहाय्यक श्री.अनिकेत धोपट, लिपिक-टंकलेखक

CMAM	श्री.शाम पोशेंट्री, सहाय्यक संचालक - प्रकल्प समन्वयक (अतिरीक्त कार्यभार)	श्री.अनिकेत धोपट, लिपिक-टंकलेखक - अतिरीक्त कार्यभार
लेखा सुधारणा कक्ष	श्री.अनुदीप दिघे- उप संचालक, वित्तीय सल्लागार - (अतिरीक्त कार्यभार) श्री.रा.ग.वायचळ, सहाय्यक संचालक प्रकल्प समन्वयक	(रिक्त) - संगणक लिपिक (मानधनावर)
SECC	श्री.रा.ग.वायचळ, सहाय्यक संचालक	श्री.यशवंत पोळ, लघुलेखक

केंद्र शासनाचा माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ च्या अंमलबजावणीसाठी
अपिलीय अधिकारी व शासकीय माहिती अधिकारी खालील प्रमाणे

कार्यासन क्रमांक	अपिलीय अधिकारी	कॉलम क्र.२ मधील अपिलीय अधिकाऱ्यांच्या अनुपस्थितीत प्रभारी अपिलीय अधिकारी
१	२	३
सर्व	श्री.अनिल मुळे, उप संचालक	श्री.संतोष देहेरकर, उप संचालक
	श्री.रा.ग.वायचळ, सहाय्यक संचालक तथा समन्वय अधिकारी	

कार्यासन क्रमांक	शासकीय माहिती अधिकारी
(१)	(२)
४	श्री.राजेंद्र शिंदे, सहाय्यक संचालक
५	श्री.शाम पोशेट्टी, सहाय्यक संचालक
६	श्री.संजय गायकवाड, सहाय्यक संचालक
७	१) श्री.शाम पोशेट्टी, सहाय्यक संचालक (नगरपरिषद कर्मचारी, अनुकंपा व इतर) २) श्री.अभिषेक पराडकर, सहाय्यक संचालक (E-Governance-न.प.अंमलबजावणी)
८	श्री.रा.ग.वायचळ, सहाय्यक संचालक
९	श्री.राजेंद्र शिंदे, सहाय्यक संचालक
१०	श्री.अभिषेक पराडकर, सहाय्यक संचालक
१२	श्री.शाम पोशेट्टी, सहाय्यक संचालक
१३	श्री.एस.एम.अली, सहाय्यक संचालक
१६	श्री.रा.ग.वायचळ, सहाय्यक संचालक (NULM व सामाजिक जात सर्वेक्षण-SECC)
CMAM	श्री.शाम पोशेट्टी, सहाय्यक संचालक
दुहेरी लेखा सुधारणा कक्ष	श्री.रा.ग.वायचळ, सहाय्यक संचालक
ज्या दिवशी कार्यासनाचे शासकीय माहिती अधिकारी / प्रभारी शासकीय माहिती अधिकारी अर्धा दिवसही अनुपस्थित असतील तर उपस्थित असलेल्या इतर कोणतेही शासकीय माहिती अधिकारी यांनी काम पाहणे बंधनकारक राहिल.	

नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय - कामकाज वाटप

अ.क्र	नियंत्रक / पर्यवेक्षीय अधिकारी - नाव / पदनाम	कार्यरत अधिकारी / कर्मचारी - नाव / पदनाम	कार्यासन क्रमांक
१	श्री.संतोष देहेरकर - उप संचालक	१) का.क्र.५- १)सहाय्यक संचालक - श्री.शाम पोशेट्टी २) अधीक्षक - रिक्त ३) सहाय्यक - रिक्त ४) लिपिक-टंकलेखक - श्री.पराग केणी	१) का.क्र.५- मुख्याधिकारी आस्थापना-आस्थापनाविषयक कामकाज/ मुख्याधिकार्याविरुद्ध -तक्रार /विभागीय चौकशी-
		२) का.क्र.७ १) सहाय्यक संचालक - श्री.शाम पोशेट्टी २) सहाय्यक संचालक - श्री.अभिषेक पराडकर (e- governance साठी) ३) अधीक्षक - रिक्त ४) सहाय्यक - रिक्त ५) लिपिक-टंकलेखक - श्री.अजय आव्हाड	२) का.क्र.७ - अ) नप सेनि कर्मचारी, अनुकंपा व इतर अनुषांगीक बाबी ब) राज्यातील नगरपरिषदांमध्ये e- Governance प्रकल्प राबविणे-
		३) का.क्र.१६ १) सहाय्यक संचालक - रिक्त २) लेखाधिकारी - रिक्त ३) अधीक्षक - रिक्त ४) सहाय्यक - रिक्त ५) सांख्यिकी सहाय्यक - रिक्त ४) लिपिक-टंकलेखक - श्री.अनिकेत धोपट तांत्रिक विशेषज्ञ - राज्य अभियान व्यवस्थापक (करार तत्वावरील) १) सामाजिक अभिसरण व संस्थात्मक बांधणी - श्री प्रसाद राजेभोसले २) कौशल्य प्रशिक्षण व रोजगार उपलब्धता - श्री अनिल इंगुलकर ३) नागरी फेरीवाल्यांना सहाय्य आणि नागरी बेघरांसाठी निवारा - श्री गजानन जगते ४) माहिती सनियंत्रण व मूल्यांकन - श्री रवींद्र सावंत ५) वित्तीय समावेशन व लघुव्यवसाय - रिक्त ६) क्षमता बांधणी व प्रशिक्षण (HR) - रिक्त	३) का.क्र.१६- NULM - दीनदयाळ अंत्योदय योजना - राष्ट्रीय व राज्य नागरी उपजीविका अभियान अभियानाची मुख्य उद्दिष्टे : १) नागरी गरीब लोक, त्यांच्या संस्थांची क्षमता बांधणी करणे, उपजीविकेचा विकास व नागरी दारिद्र निर्मुलन करणारी यंत्रणा यांची क्षमता वाढविणे, २) नागरी गरीब कुटुंबातील व्यक्तींना उपजविकेच्या जास्तीत जास्त संधी उपलब्ध करून देणे, ३) बाजाराच्या औद्योगिक गरजेनुसार व आवश्यकतेनुसार, विविध क्षेत्रांच्या गरजा लक्षात घेउन नागरी गरीब व्यक्तींना कौशल्य विकासाचे प्रशिक्षण देउन त्यांना रोजगार व स्वयंरोजगाराची संधी उपलब्ध करून देणे. ४) नागरी गरीबांच्या लघुउद्योगांना चालना देणे. ५) नागरी बेघर लोकांसाठी कायमस्वरूपी व मूलभूत सोयी सुविधा असलेल्या निवाऱ्याची सोय करणे. ६) नागरी फेरीवाल्यांच्या उपजविकेच्या समस्या सोडून त्यांचा दर्जा उंचावण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना करणे.

			<p>अभियानाचे प्रमुख घटक</p> <p>१) सामाजिक अभिसरण व संस्थात्मक बांधणी</p> <p>१) स्वयंसहाय्य समूहांची /बचत गटांची स्थापना करणे २) बचत गटांच्या वस्ती स्थरीय व शहर स्थरीय संघाची स्थापना करणे ३) सर्वसमावेशक वित्तीय समावेशान राबविणे ४) शहरी उपजीविका केंद्राची उभारणी करणे (City Livelihood Centre) ५) बचत गटांचीविविध प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून क्षमता बांधणी करणे ६) संसाधन संस्थेची निवड करणे. ७) बचत गट व वस्ती स्थरीय संघ यांना फिरता निधी देणे.</p> <p>२) कौशल्य प्रशिक्षण व रोजगार उपलब्धता</p> <p>१) कौशल्य प्रशिक्षणासाठी लाभार्थी निवड करणे २) कौशल्य प्रशिक्षणासाठी प्रशिक्षण संस्थांची निवड करणे ३) प्रशिक्षित लाभार्थ्यांना रोजगार उपलब्ध करून देणे.</p> <p>३) नागरी फेरीवाल्यांना सहाय्य आणि नागरी बेघरांसाठी</p> <p>१) शहरी फेरीवाल्यांच सर्वेक्षण, विक्री साठी नागरी नियोजन, फेरीवाल्यांचा कार्यकौशल्य विकास व प्रशिक्षण, २) फेरीवाल्यांसाठी वित्तीय समावेशन ३) नागरी बेघरांना निवारा उपलब्ध करून देणे ४) नवीन निवारा बांधकाम DPR मागविणे व त्यासाठी सहाय्य करणे ५) उपलब्ध निवारयांना देखभाल व व्यवस्थापन निधी उपलब्ध करून देणे. ६) निवारयातील लाभार्थ्यांचे सक्षमीकरण करणे</p> <p>४) वित्तीय समावेशन व लघुव्यवसाय</p> <p>१) स्वयंरोजगार पतपुरवठा व सहाय्य २) बचत गट पतपुरवठा व सहाय्य ३) सामुहिक व्यवसाय गट पतपुरवठा सहाय्य ४) नागरी स्थरावर टास्क फोर्स समिती स्थापना करणे ५) व्याजावरील अनुदान योजना राबविणे</p> <p>५) माहिती सनियंत्रण व मूल्यांकन</p> <p>१) माहिती सानियंत्रित करणे २) MIS Portal वर अचूक व वेळेवर माहिती भरण्यासाठी वेळोवेळी तांत्रिक सहाय्य करणे. ३) माहितीचे मूल्यांकन करणे. ४) MIS बाबत प्रशिक्षण घेणे.</p>
--	--	--	---

			६) क्षमता बांधणी व प्रशिक्षण (HR) १) राज्य अभियान कक्ष व शहर अभियान कक्षाची स्थापना २) तांत्रिक तज्ञ यांना अभियानाबाबत विविध स्थरावर सहाय्य ३) प्रशिक्षण व क्षमता बांधणी करणे ४) प्रशिक्षण संस्थेची निवड करणे ५) अभियानातील स्टाफ चे कार्य मूल्यमापन करणे
		४) SECC १) सहाय्यक संचालक - श्री.रा.ग.वायचळ २) लघुलेखक-मराठी - श्री.य.स.पोळ	४) सामाजिक जात सर्वेक्षण (SECC) १) राज्यातील सर्व शहरी विभागातील सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण २०११ च्या कामावर नियंत्रण ठेवणे. २) पत्रव्यवहार ३) PIL २०,३०,४० /२०१० चा पत्रव्यवहार
२	श्री.अनिल मुळे - उप संचालक	१) का.क्र.२- श्रीमती मानसी सोहनी-अधिक्षक २) का.क्र.४- अ) कार्यालयीन आस्थापना १) सहाय्यक संचालक - श्री.राजेंद्र शिंदे - २) अधिक्षक - श्री.रत्नदीप कीर ३) सहाय्यक - रिक्त ४) लिपिक-टंकलेखक- श्री.बाळाराम रातांबे	१) का.क्र.२- केंद्रीय माहिती अधिकार २००५ अंतर्गत अपिल (प्रथम अपिलीय अधिकारी) २) का.क्र.४- १) संचालनालयातील आस्थापना विषयक सर्व कामकाज २) कार्यालयीन व्यवस्थापनविषयक सर्व कामकाज
	श्री.अनिल मुळे - उप संचालक - (पर्यवेक्षीय अधिकारी)	ब) रोखशाखा १) DDO- श्री.रा.ग.वायचळ (अति.कार्यभार) २) रोखपाल- श्री.अविनाश कुटे-लिपिक-टंकलेखक(अति.कार्यभार) ३) लेखा लिपिक - रिक्त	ब) रोखशाखेशी संबंधीत सर्व कामकाज.
		क) नोंदणी शाखा - आवक/जावक - १) सहाय्यक संचालक - श्री.राजेंद्र शिंदे २) लिपिक-टंकलेखक - श्री.संतोष सावंत	नोंदणी शाखा - आवक /जावक कामकाज
		३) का.क्र.८ १) सहाय्यक संचालक - श्री.रा.ग.वायचळ- २) अधिक्षक - श्रीमती विद्या येरुणकर ३) सहाय्यक - रिक्त ४) लिपिक-टंकलेखक - श्री.सिताराम गायकवाड	३) का.क्र.८- अनुदाने वितरण व इतर अनुषांगीक कामे
		४) का.क्र.९ १) सहाय्यक संचालक - श्री.राजेंद्र शिंदे २) सहाय्यक संचालक - श्री.शाम पोशेट्टी	४) कार्यासन क्र.९ राज्यातील सर्व नगरपरिषदांमधील गैरव्यवहार, लोक प्रतिनिधी, मुख्याधिकारी, कर्मचाऱ्यांविरुद्धच्या तक्रारीबाबतचे कामकाज

		(विधानमंडळ तारांकीत/अतारांकीत प्रश्न समन्वय कामकाजासाठी) २) अधीक्षक - श्रीमती मानसी सोहनी ३) सहाय्यक - रिक्त ४) लिपिक-टंकलेखक- श्री.य.स.पोळ-(लघुलेखक-टंकलेखनासाठी मदतनीस)	
		५) का.क्र.१० १) सहाय्यक संचालक - श्री.शाम पोशेट्टी २) अधीक्षक - श्रीमती हिना राटोड ३) सहाय्यक - रिक्त ४) लिपिक-टंकलेखक - श्री.संजय राऊत	५) का.क्र.१० १) बांधा - वापरा - हस्तांतरण (B.O.T.) करा विषयक प्रकरणे २) मालमत्ता भाडेतत्वावर हस्तांतरित करण्याविषयक प्रकरणे ३) मालमत्ताकर व पाणीपट्टी ४) रस्ते विषयक माहिती संकलन ५) राज्यातील नगरपरिषदांमध्ये Geographical Information ६) स्वच्छ भारत अभियानसंदर्भात अनुषंगिक कामे
		६) का.क्र.१३ १) सहाय्यक संचालक-वर्ग-१- श्री.एस.एम.अली २) अधीक्षक - श्री.महेश चौधरी ३) सहाय्यक - रिक्त ४) लिपिक-टंकलेखक - श्री.अविनाश कुटे ५) उप अभियंता- -पापु- श्री.एल.पी.शर्मा ६) कनिष्ठ अभि. -पापु- श्री.जी.एस.कुंभार	६) का.क्र.१३- UIDSSMT, नगरोत्थान, घनकचरा व्यवस्थापन १) UIDSSMT २) महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाअभियान ३) घनकचरा व्यवस्थापन ४) कत्तलखाने विषयक बाबी
		-----	७) अ)का.क्र.५ कडील - मुख्याधिकारी संवर्ग आस्थापना - प्रशिक्षण ब) का.क्र.६ कडील नगरपरिषद संवर्ग कर्मचारी आस्थापना - प्रशिक्षण
		-----	८) का.क्र.७ कडील- ई-गव्हर्नन्सचे कामकाज.
		१) सहाय्यक संचालक - श्री.शाम पोशेट्टी	९) CMAM
श्री.अनुदीप दिघे - वित्तीय नियंत्रक - (उप संचालक)		१) लेखा सुधारणा कक्ष १) प्रकल्प समन्वयक - श्री.रा.ग.वायचळ (सहाय्यक संचालक) २) संगणक सहाय्यक (मानधनावर) - रिक्त	१) लेखा सुधारणा कक्ष - राज्यातील २३७ नगर परिषद / नगर पंचायतीमध्ये उपार्जित तत्वावरील दुहेरी नोंद लेखा पध्दतीची अंमलबजावणी करणे
		२) सर्व कार्यासन	२) कार्यालयीन सर्व वित्तीय बाबी -
		३) सर्व कार्यासन	३) कार्यालयीन लेखा परीक्षण व नगरपरिषद-लेखा परीक्षण -
		४) सर्व कार्यासन	४) समन्वय - न्यायालयीन प्रकरणे / लोक आयुक्त-उप लोआ प्रकरणे / विधान मंडळ प्रश्न
		१) का.क्र.१२ १) सहाय्यक संचालक - श्री.शाम पोशेट्टी २) अधीक्षक - श्री.निशिकांत गवई ३) सहाय्यक - रिक्त ४) लिपिक-टंकलेखक - रिक्त	५) का.क्र.१२- संकीर्ण, अनधिकृत बांधकाम व इतर - १) नगरपालिका बांधकामे व अनधिकृत बांधकामे २) नगरपरिषद तपासणी / लेखा परीक्षण ३) नगरपरिषद सनियंत्रण ४) नगरपरिषद पर्यवेक्षण

			<p>५) नगरपरिषद अंदाजपत्रक आणि लेखे</p> <p>६) शासकीय गृहनिर्माण योजना (IHSDP)</p> <p>७) प्राथमिक शिक्षण</p> <p>८) आरोग्य सेवा</p> <p>९) संकिर्ण बाबी</p>
		<p>६) का.क्र.६</p> <p>१) संचालक- श्री.संजय गायकवाड</p> <p>२) अधिक्षक - रिक्त</p> <p>३) सहाय्यक - रिक्त</p> <p>४) लिपिक-टंकलेखक - श्री.अमित मांडवकर (नगरपरिषद आकृतिबंध, वेतनश्रेणी इत्यादी)</p> <p>५) लिपिक-टंकलेखक - श्री.भगवान बंगे (नगरपरिषद राज्यस्तरीय संवर्ग आस्थापना)</p>	<p>६) का.क्र.६-</p> <p>अ) नगरपरिषद आस्थापना</p> <p>१) नगरपरिषदांचा सुधारीत आकृतीबंध मंजूर करणे व आदेश निर्गमित करणे.</p> <p>२) सफाई कर्मचाऱ्यांच्या लाड कमिटी/ वारसा पध्दतीने नियुक्त्या करणे संदर्भात मार्गदर्शन व तक्रारीचे निवारण करणे.</p> <p>३) नगरपरिषद आस्थापनेवरील अनियमित नेमणूकांबाबत मार्गदर्शन करणे.</p> <p>४) नगरपरिषद आस्थापनेवरील रोजंदारी नमणूकांबाबत मार्गदर्शन करणे.</p> <p>५) नगरपरिषद सेवेत भरती व वेतनश्रेणी बाबत सर्व न्यायालयीन व लोकआयुक्त प्रकरणे.</p> <p>ब) राज्यस्तरीय संवर्ग आस्थापना</p> <p>१) राज्यस्तरीय संवर्ग आकृतीबंध .</p> <p>२) समावेशन प्रक्रिया व अनुषंगिक कामे.</p> <p>३) समावेशन रद्द करणेबाबत.</p> <p>४) संवर्गातील सरळसेवा भरती.</p> <p>५) संवर्गातील पदोन्नतीने भरती.</p> <p>६) संवर्ग आस्थापना विषयक इतर कामे.</p> <p>७) संवर्गातील कर्मचारी बदल्या.</p> <p>८) प्रशिक्षण व त्यासंबंधित कार्यवाही.</p>
	-----	<p>का. क्र.३</p> <p>१) सहाय्यक संचालक - श्री.रा.ग.वायचळ (समन्वय अधिकारी)</p> <p>२) श्री.य.स.पोळ- लघुलेखक</p>	<p>१) का.क्र.३-</p> <p>केंद्रीय माहिती अधिकार २००५ अंतर्गत अर्ज (समन्वय अधिकारी)</p>
	-----	श्री.प्रमोद पाटील - सहाय्यक संचालक-लेखा परिक्षक	-----
	<p>बाहयंत्रणेद्वारे ७ लिपिक वर्गीय कर्मचाऱ्यांपैकी -</p> <p>१) श्री.आशिष पाटील - का.क्र.६ मध्ये मदतनीस</p> <p>२) श्री.विजय गडदे - दुहेरी नोंद लेखा सुधारणा कक्ष मदतनीस.</p> <p>३) श्रीमती किशोरी कोळी - का.क्र.१३ मध्ये मदतनीस.</p> <p>४) श्रीमती अक्षता कदम - नोंदणी शाखेत मदतनीस आवश्यकतेनुसार कामकाज सोपविले जाते.</p> <p>५) श्रीमती अर्चना शिंदे - आवश्यकतेनुसार कामकाज सोपविले जाते</p> <p>६) श्रीमती विशाखा राणे -आवश्यकतेनुसार कामकाज सोपविले जाते.</p> <p>७) श्री.मयुरेश राणे - नगर विकास विभाग- मंत्रालय येथे कामकाजासाठी पाठविण्यात आले आहे.</p>		

